

C/2026/3084

10.6.2026

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny k nařízení (EU) 2025/40 o obalech a obalových odpadech

(C/2026/3084)

Předmět a oblast působnosti těchto pokynů Komise

Nařízení (EU) 2025/40 o obalech a obalových odpadech ⁽¹⁾ (dále jen „nařízení o obalech a obalových odpadech“) vstoupilo v platnost dne 11. února 2025 a použije se ode dne 12. srpna 2026.

Po jeho přijetí a v souvislosti se souhrnným balíčkem Komise pro oblast životního prostředí a s širším úsilím o zjednodušení obdržela Komise od zúčastněných stran, včetně orgánů členských států, značné množství dotazů týkajících se výkladu některých ustanovení nařízení o obalech a obalových odpadech. S cílem podpořit účinné a včasné provádění ze strany hospodářských subjektů a členských států Komise vynaložila maximální úsilí, aby co nejrychleji odpověděla na vznesené dotazy a zajistila jasnost a právní srozumitelnost.

Za tímto účelem Komise vydává tyto pokyny, které mají vyložit vybraná ustanovení nařízení o obalech a obalových odpadech, s cílem usnadnit jednotné používání uvedeného nařízení v celé Unii. Tyto pokyny jsou doplněny seznamem často kladených otázek, který byl vypracován v rámci probíhajícího dialogu Komise se zúčastněnými stranami.

Tyto pokyny vycházejí z ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie týkající se výkladu unijního práva, podle níž je při výkladu nutné vzít v úvahu nejen znění takového ustanovení, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí ⁽²⁾.

Tyto pokyny nenahrazují, nedoplňují ani nemění ustanovení nařízení o obalech a obalových odpadech, která samotná stanoví platné právní povinnosti. Na tyto pokyny by nemělo být nahlíženo odděleně, ale musí být vykládány ve spojení s příslušnými právními předpisy, a nepředstavují samostatný odkaz.

S ohledem na další podněty zúčastněných stran a praktické zkušenosti získané při uplatňování pravidel mohou být tyto pokyny a doprovodné často kladené dotazy podle potřeby aktualizovány.

Nicméně závazný výklad právních předpisů EU spadá nadále do výlučné pravomoci Soudního dvora Evropské unie.

Další podrobnosti budou navrženy prostřednictvím několika prováděcích opatření, jako jsou prováděcí akty, akty v přenesené pravomoci, žádosti o normalizaci a pokyny, které Komise navrhne v nadcházejících dvou až třech letech. V této souvislosti je třeba poznamenat, že Komise nemá v úmyslu upřednostnit prováděcí akt, kterým se stanoví metodika pro identifikaci materiálového složení obalů pomocí digitálního označování.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/40 ze dne 19. prosince 2024 o obalech a obalových odpadech, o změně nařízení (EU) 2019/1020 a směrnice (EU) 2019/904 a o zrušení směrnice 94/62/ES (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>).

⁽²⁾ KRONE-Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, bod 25.

Obsah

	<i>Strana</i>
1. Definice obalu	3
2. Definice výrobce obalů	5
3. Definice producenta obalů	7
4. Definice dovozce a status „pobočky“	10
5. Prosazování omezení perfluorovaných a polyfluorovaných látek v obalech určených pro styk s potravinami a vyčerpání zásob	11
6. Datum uplatnění požadavku na zajištění, že obaly budou recyklovatelné	13
7. Výjimky z cílových hodnot obsahu recyklovaného materiálu	14
8. Flexibilita pro členské státy při stanovování povinnosti týkající se kompostovatelných obalů a předpoklad shody	15
9. Definice pojmů „propustný“ a „které po použití změknou“ v kontextu kompostovatelných obalů	16
10. Zmenšení obalů na možné minimum	17
11. Vztah mezi požadavky na zmenšení obalů na možné minimum podle článku 10 a podílem prázdného prostoru podle článku 24	18
12. Opětovně použitelné obaly uvedené na trh před uplatněním požadavků uvedených v článku 11	19
13. Oblast působnosti harmonizovaného označování obalů	20
14. Označování stávajících opětovně použitelných přepravních obalů	21
15. Ohlašovací povinnosti provozovatelů zařízení pro nakládání s obalovými odpady	22
16. Vztah mezi směrnicí o plastech na jedno použití a nařízením o obalech a obalových odpadech, pokud jde o zákazy obalů	23
17. Rozsah zákazů obalů podle článku 25 a bodů 1 až 4 přílohy V, pokud jde o obsah plastů	25
18. Cíle opětovného použití prodejních obalů používaných pro přepravu výrobků	25
19. Cíle opětovného použití přepravních obalů v mezinárodním obchodě	26
20. Hospodářský subjekt odpovědný za cíle opětovného použití přepravních obalů	27
21. Výjimky z cílů opětovného použití u přepravních obalů navržených na míru	28
22. Definice „dodání“ v souvislosti s dodržováním cílů opětovného použití u nápojů	28
23. Cíle opětovného použití u nápojů v odvětví ubytování, stravování a pohostinství	29
24. Vnitrostátní výjimky z cílů opětovného použití	29
25. Flexibilita členských států při zavádění vnitrostátních opatření	30
26. Flexibilita ponechaná členským státům při stanovování dodatečných cílů v oblasti recyklace	31
27. Flexibilita ponechaná členským státům při stanovování dodatečných nebo vyšších cílů opětovného použití ...	31
28. Vnitrostátní výjimky ze systémů zálohování a zpětného odběru	33
29. Minimální požadavky na stávající systémy zálohování a zpětného odběru	34
30. Přijímání zálohovaných nádob na nápoje maloobchodníky	34
31. Zpracování obalů sebraných v rámci tříděného sběru určených k recyklaci po skončení životnosti	35
32. Tříděný sběr zálohovaných obalů v roce 2026 a povinnost zřídit do roku 2029 systém zálohování a zpětného odběru	36
33. Cíl členských států pro sběr plastových nápojových lahví na jedno použití a kovových nápojových plechovek ve výši 90 % a příspěvek regionálních systémů zálohování a zpětného odběru	37

1. Definice obalu

Právní ustanovení:

V čl. 3 odst. 1 bodě 1 je „obal“ vymezen jako „předmět bez ohledu na materiály, z nichž je vyroben, který je určen k tomu, aby jej hospodářský subjekt používal k uzavření, ochraně, dodávce nebo prezentaci výrobků jinému hospodářskému subjektu či konečnému uživateli nebo k manipulaci s výrobky, a který lze na základě jeho funkce, materiálu a designu rozčlenit podle obalového formátu, a to včetně:

- a) předmětu, který je zapotřebí k uzavření, nesení nebo uchování výrobku během jeho životnosti, aniž by byl jeho nedílnou součástí, a který je určen k tomu, aby byl použit, spotřebován nebo odstraněn společně s výrobkem;
- b) součástí a pomocného prvku předmětu ve smyslu písmene a), které jsou do tohoto předmětu začleněny;
- c) pomocného prvku předmětu ve smyslu písmene a), který je zavěšen přímo na výrobku nebo je k výrobku připevněn a plní funkci obalu, aniž by byl nedílnou součástí výrobku, a který je určen k tomu, aby byl použit, spotřebován nebo odstraněn společně s výrobkem;
- d) předmětu, který je navržen a určen k plnění v místě prodeje za účelem výdeje výrobku a který je označován také jako „servisní obal“;
- e) jednorázového předmětu, který je prodáván a plněn nebo navržen a určen k plnění v místě prodeje a který plní funkci obalu;
- f) propustného čajového sáčku, kávového sáčku nebo sáčku jiného nápoje, nebo jednotky systému pro přípravu jedné porce čaje, kávy nebo jiného nápoje, které po použití změknou a jsou určeny k tomu, aby byly použity a odstraněny společně s daným výrobkem, který obsahují;
- g) nepropustné jednotky pro přípravu jedné porce čaje, kávy nebo jiného nápoje, které jsou určeny k použití v přístroji a které jsou použity a odstraněny společně s daným výrobkem;“.

Příloha I nařízení obsahuje orientační seznam předmětů, které se považují za obaly, a předmětů, které se za obaly nepovažují. Pokud jde o květináče na květiny a rostliny, včetně výsevních misek, příloha I rozlišuje mezi:

„Předměty, které jsou obalem: [...] Květináče na květiny a rostliny, včetně výsevních misek, které jsou určeny pouze k prodeji a přepravě

[...]

Předměty, které nejsou obalem: Květináče na květiny a rostliny, včetně výsevních misek, používané v rámci obchodních vztahů v různých fázích produkce nebo určené k prodeji s rostlinou“

Výklad Komise:

To, zda lze předmět považovat za obal, je třeba posoudit na základě definice obalu uvedené v čl. 3 odst. 1. Příloha I je pouze orientační a v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie ^(*) podle směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech, která se použije analogicky, samotné zařazení předmětu do přílohy I nestačí k tomu, aby byl klasifikován jako obal. Je rovněž nutné ověřit, zda předmět splňuje prvky definice obalu, zejména zda je určen k tomu, aby jej hospodářský subjekt použil k uzavření, ochraně, dodávce nebo prezentaci výrobku nebo k manipulaci s výrobkem, aniž by byl nedílnou součástí tohoto výrobku, a zda je určen pro společné užívání, společnou spotřebu nebo společné odstranění, nebo zda představuje začleněnou součást nebo pomocný prvek plnící funkci obalu.

Například pokud se v supermarketu prodává spotřebitelům prázdný nápojový kelímek pro jejich osobní potřebu, nepovažuje se za obal. Na druhou stranu, pokud supermarket plní tyto kelímky produktem (např. kávou) na doplňovací stanici, tyto kelímky jsou obalem, konkrétně „servisním obalem“.

^(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. L 365, 31.12.1994, s. 10).

Čajové svíčky nebo svítilny na hrob nebo jiné nádoby na svíčky, jako jsou svíčky ve skle a keramických miskách, nejsou obaly, protože tyto nádoby neodpovídají definici obalu v čl. 3 odst. 1 bodě 1 a „svítilny na hrob (nádoby na svíčky)“ jsou uvedeny jako příklady předmětů, které nejsou obalem, v příloze I nařízení.

Pokud jde o adhezivní fólie používané v procesech výroby zboží, tyto fólie mohou či nemusí být obalem v závislosti na své funkci. Adhezivní fólie mohou být navrženy tak, aby umožňovaly nebo usnadňovaly přeměnu surovin nebo meziproductů na polotovary nebo konečné výrobky prostřednictvím výrobních procesů. Pokud tyto fólie zůstávají na polotovarech až do jejich přeměny a/nebo zapracování do následných polotovarů nebo konečných výrobků, umožňují výrobní cyklus a řeší odlišné technické potřeby těchto procesů, nejsou obalem podle čl. 3 odst. 1 bodu 1.

Ochranné vaky na obuv a oděvy se považují za obal, pokud jsou určeny k uzavření, ochraně, dodávce nebo prezentaci výrobků konečnému uživateli nebo k manipulaci s výrobky. Textilní obaly nejsou výjimky z obecné definice obalu obsažené v čl. 3 odst. 1 bodě 1, na textilní prodejní obaly (*) se však nevztahují požadavky na recyklovatelnost (čl. 6 odst. 11 písm. g)). Ochranné vaky na obuv a oděvy mohou být obalem, pokud splňují zákonnou definici obalu. To bude záviset na jejich funkci, tj. zda jsou používány k uzavření nebo ochraně oděvů nebo obuvi při manipulaci s nimi, při jejich dodávce nebo prezentaci, a na jejich zamýšleném použití, tj. zda byly uvedeny na trh hospodářským subjektem jako součást dodávky výrobku. Takové předměty nejsou obalem, pokud jsou nedílnou součástí výrobku (tj. jsou součástí výrobku a jsou nezbytné pro jeho vlastní použití, nikoli pouze pro ochranu nebo manipulaci), nebo pokud nejsou uváděny na trh za účelem použití jako obal, tj. pokud jsou prodávány samostatně spotřebitelem nebo poskytovány bezplatně v nekomerčním kontextu.

Květináče na květiny a rostliny, včetně výsevních misek, se považují za obal, pokud jsou určeny k prodeji nebo přepravě, včetně květináčů a misek, v nichž byla rostlina v poslední fázi pěstována a v nichž je prodávána konečnému uživateli. Naproti tomu květináče a misky, které používají podnikatelské subjekty (např. školky a pěstitelé) v rámci svého cyklu produkce, nejsou obalem, protože pouze umožňují cyklus produkce. To platí s výjimkou posledního květináče nebo misky, které jsou určeny k prodeji spolu s rostlinou konečnému uživateli. Ačkoli formulace „předmět, který je obal“ i „předmět, který není obal“ v příloze I zahrnuje prvek prodeje, v praxi se květiny a rostliny nepřesazují do samostatných „přepravních“ nebo „prodejních“ květináčů pro účely uvádění na trh. Tytéž květináče, v nichž byly rostliny pěstovány, se používají rovněž pro přepravu a prodej. Klasifikace těchto květináčů se proto musí řídit obecnou definicí obalu, musí zohledňovat jejich funkci a zamýšlené použití a nespolehat se pouze na orientační znění přílohy I. Ačkoli definice obalu zahrnuje i předměty používané v obchodních vztazích, květináče, které pouze umožňují proces produkce, jako jsou větší pěstební květináče (například o průměru větším než 10 cm) používané během pěstebního cyklu, by neměly být považovány za obal podle čl. 3 odst. 1 bodu 1.

Vaky a injekční stříkačky pro intravenózní infuze nespádají pod definici obalu podle čl. 3 odst. 1 bodu 1, a to ani v případě, že jsou uváděny na trh předem naplněné léčivými přípravky nebo fyziologickým roztokem. Přestože mohou vaky a stříkačky pro intravenózní infuze fyzicky obsahovat látku, nejsou uváděny na trh pouze za účelem uzavření, ochrany, přepravy nebo prezentace výrobku. Jsou naopak navrženy, vyrobeny a regulovány jako nedílný prostředek pro dodávku, který umožňuje bezpečné, sterilní a přesné podávání tekutin nebo léčivých přípravků pacientům. Pokud je vak nebo stříkačka dodávána jako předem naplněná, tvoří nedílnou součást samotného léčivého přípravku nebo léčiva, a výrobek tedy nemůže plnit svou zamýšlenou funkci nezávisle na tomto prostředku. V tomto kontextu nejsou vak a stříkačka pro intravenózní infuze součástí obalu, který se vyhazuje, aby byl získán přístup k jeho obsahu, ale funkční součástí výrobku uváděného na trh.

(*) Podle čl. 3 odst. 1 bodu 5 se „prodejními obaly“ rozumí „obaly určené k tomu, aby v místě prodeje tvořily prodejní jednotku sestávající z výrobků a obalů pro konečného uživatele“.

2. Definice výrobce obalů

Právní ustanovení:

Podle čl. 3 odst. 1 bodu 13 se „výrobce“ rozumí „fyzická nebo právnická osoba, která vyrábí obaly nebo balený výrobek, avšak:

- a) s výhradou písmene b), pokud si fyzická nebo právnická osoba nechá obaly nebo balený výrobek navrhnout nebo vyrobit pod svým jménem nebo ochrannou známkou bez ohledu na to, zda je na obalech nebo na baleném výrobku viditelná jiná ochranná známka, pak je „výrobce“ tato fyzická nebo právnická osoba;
- b) pokud fyzická nebo právnická osoba, která si nechá obaly nebo balený výrobek navrhnout nebo vyrobit pod svým jménem nebo ochrannou známkou, spadá pod definici mikropodniku stanovenou v doporučení Komise 2003/361/ES ve znění platném ke dni 11. února 2025 a fyzická nebo právnická osoba, která dodává obaly fyzické nebo právnické osobě, která si nechá obaly navrhnout nebo vyrobit pod svým jménem nebo ochrannou známkou, se nachází v téže členské státě, pak je „výrobce“ fyzická nebo právnická osoba, která obaly dodává“.

Výklad Komise:

Výrobce je fyzická nebo právnická osoba, která vyrábí obaly nebo balený výrobek. Nemusí to být nutně fyzická nebo právnická osoba, která obal fyzicky vyrábí. Je třeba vzít v úvahu dva prvky: 1) kritérium týkající se úlohy při navrhování nebo výrobě obalu a 2) kritérium týkající se ochranné známky nebo značky. Pokud je obal nebo balený výrobek označen určitým jménem nebo ochrannou známkou, lze předpokládat, že vlastník tohoto jména nebo ochranné známky je „výrobce“ podle čl. 3 odst. 1 bodu 13 písm. a), neboť bude mít rozhodující pravomoc ve smluvním vztahu se svými dodavateli, a bude tedy moci určovat i vlastnosti obalu.

Ze znění definice výrobce vyplývá, že v dodavatelském řetězci je vždy pouze jeden výrobce ve smyslu nařízení o obalech a obalových odpadech.

Pokud jde o prodejní obaly (s výjimkou servisních obalů⁽⁵⁾) nebo skupinové obaly⁽⁶⁾, výrobcem je obvykle hospodářský subjekt, který provádí konečné kroky zpracování (např. řezání, plnění, uzavírání) na obalech dodaných zpracovateli (tj. dodavateli) a plní je svým výrobkem, aby pak obal nebo balený výrobek uvedl na trh Unie (čl. 3 odst. 1 body 5 až 6). Jinými slovy, v případě prodejních a skupinových obalů je výrobcem obvykle ten, kdo provádí plnění, který je často také vlastníkem značky výrobku.

Pokud jde o přepravní obaly⁽⁷⁾, servisní obaly (v jejich konečné podobě) a primární výrobní obaly⁽⁸⁾, je výrobcem obvykle společnost, která přepravní nebo servisní obaly vyrábí, pokud tyto obaly nejsou jasně označeny uživatelem těchto obalů tak, že nesou jeho jméno nebo ochrannou známku (čl. 3 odst. 1 bod 1 písm. d) a bod 7). V tomto případě je uživatelem výrobce.

Za podmínek stanovených v článku 21 mohou být dovozci a distributoři pro účely tohoto nařízení považováni za výrobce. K tomu dochází, pokud uvedou na trh obal pod svým vlastním jménem nebo ochrannou známkou nebo upraví obal, který již byl uveden na trh, způsobem, který by mohl ovlivnit soulad s příslušnými požadavky tohoto nařízení.

⁽⁵⁾ Podle čl. 3 odst. 1 bodu 1 písm. d) „předmět, který je navržen a určen k plnění v místě prodeje za účelem výdeje výrobku a který je označován také jako „servisní obal“.

⁽⁶⁾ Podle čl. 3 odst. 1 bodu 6 se „skupinovými obaly“ rozumí „obaly, které jsou určeny k tomu, aby v místě prodeje tvořily skupinu určitého počtu prodejních jednotek, bez ohledu na to, zda je tato skupina prodejních jednotek takto prodávána konečnému uživateli, nebo zda slouží jako prostředek k usnadnění doplňování regálů v místě prodeje nebo k vytvoření skladové či distribuční jednotky, a které mohou být z výrobku odstraněny, aniž se tím ovlivní jeho vlastnosti“.

⁽⁷⁾ Podle čl. 3 odst. 1 bodu 7 se „přepravními obaly“ rozumí „obaly, které jsou určeny k usnadnění manipulace s jednou či více prodejními jednotkami nebo se seskupením prodejních jednotek a k usnadnění jejich přepravy, aby se zabránilo poškození výrobku při manipulaci a přepravě, avšak s výjimkou silničních, železničních, lodních a leteckých kontejnerů“.

⁽⁸⁾ Podle čl. 3 odst. 1 bodu 4 se „primárními výrobními obaly“ rozumí „předměty navržené a určené k použití jako obaly pro nezpracované produkty z prvovýroby ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002“.

Podle čl. 15 odst. 1 „výrobci uvádějí na trh pouze obaly, které jsou v souladu s požadavky stanovenými v člancích 5 až 12 nebo na základě těchto článků“. Postup posuzování shody (článek 38) může provádět výrobce nebo někdo jiný jeho jménem (např. laboratoř nebo systém certifikace) v souladu s čl. 15 odst. 2. EU prohlášení o shodě (článek 39) musí vypracovat výrobce na základě informací a dokumentace poskytnutých dodavateli podle čl. 16 odst. 1 nebo zplnomocněný zástupce jmenovaný výrobcem na základě písemného pověření podle článku 17. To znamená, že výrobce je jediným hospodářským subjektem, který nese právní odpovědnost za to, že jsou obaly v souladu s požadavky na udržitelnost a označování bez ohledu na to, kdo ve skutečnosti vypracoval EU prohlášení o shodě nebo jeho části.

Pokud je však společnost, která si nechá obaly nebo balený výrobek navrhnut nebo vyrobit pod svým jménem nebo ochrannou známkou, mikropodnikem a společnost, která jí dodává obaly, se nachází v téže členské státě, pak je tento dodavatel obalů výrobcem (čl. 3 odst. 1 bod 13 písm. b)). To platí bez ohledu na to, zda je tento podnik rovněž mikropodnikem. Pokud je například výrobce obalové nádoby mikropodnikem, ale výrobce baleného výrobku mikropodnikem není, výjimka se nepoužije. Pokud výrobce obalové nádoby není mikropodnikem, ale výrobce baleného výrobku mikropodnikem je, výjimka se použije a za „výrobce“ by měl být pro účely nařízení o obalech a obalových opadech považován výrobce nádoby.

Podle doporučení 2003/361/ES⁽⁹⁾ je mikropodnik vymezen jako podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a jeho roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR. Nabyvatel franšizy může být považován za mikropodnik, jestliže není 25 % nebo více procent základního kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo vlastněn poskytovatelem franšizy a jestliže jej poskytovatel neovládá nebo v něm nemá rozhodující vliv. Pokud tomu tak je, pak se příslušné prahové hodnoty musí vypočítat sečtením odpovídajících údajů poskytovatele franšizy v souladu s čl. 3 odst. 2 a 3 doporučení 2003/361/ES.

Pokud obal není opatřen obchodním názvem nebo značkou, může být „výrobce“ buď dodavatel (tj. osoba, která obal skutečně vyrobí), nebo osoba, která uvede balené výrobky na trh. Rozhodujícím kritériem je to, kdo objednávku zadává a rozhoduje o specifikacích designu daného obalu.

Tentýž přístup, který byl popsán výše, platí i pro opětovně použitelné obaly. Rozhodujícím kritériem je to, kdo je fyzickou nebo právnickou osobou, která si nechala obal navrhnut nebo vyrobit pod svým jménem nebo ochrannou známkou. Je však vhodné tuto skutečnost dále objasnit a uvést ji do souvislosti se systémy opětovného použití.

Pokud je obal navržen podle specifických požadavků výrobců baleného výrobku a nese jejich ochrannou známkou, jsou „výrobci“ opětovně použitelných obalů tito výrobci (tj. uživatelé). To platí zejména pro otevřené systémy opětovného použití⁽¹⁰⁾.

Pokud je však společnost, která si nechá navrhnut a vyrobit opětovně použitelné obaly pod svým jménem a ochrannou známkou, mikropodnikem a společnost, která obaly vyrábí, se nachází v tomtéž členském státě, pak je výrobcem tato společnost. To platí bez ohledu na to, zda je tato společnost rovněž mikropodnikem.

Pokud je opětovně použitelný obal navržen podle zvláštních požadavků provozovatele systému opětovného použití a nese jeho ochrannou známkou, je „výrobce“ provozovatel systému opětovného použití. To se týká zejména uzavřených systémů opětovného použití⁽¹¹⁾. Pokud opětovně použitelný obal není označen zvláštní ochrannou známkou, je „výrobce“ výrobce obalu, pokud nelze identifikovat uživatele (tj. provozovatele systému opětovného použití) jako toho, kdo si takový obal a jeho zvláštní design objednal.

⁽⁹⁾ Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (oznámeno pod C(2003) 1422) (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽¹⁰⁾ Podle písm. c) přílohy VI se „otevřeným systémem“ rozumí systém opětovného použití, v němž opětovně použitelné obaly obíhají mezi neurčeným počtem účastníků systému a jednou nebo vícekrát během procesu opětovného použití dochází ke změně vlastnictví těchto obalů.

⁽¹¹⁾ Podle písm. b) přílohy VI se „uzavřeným systémem“ rozumí systém opětovného použití, v němž oběh opětovně použitelných obalů zajišťuje provozovatel systému nebo spolupracující skupina účastníků systému, aniž by došlo ke změně vlastnictví těchto obalů.

3. Definice producenta obalů

Právní ustanovení:

Ve 122. bodě odůvodnění se uvádí, že „[c]ílem tohoto nařízení je jasně definovat, co znamená jeden producent na jednu obalovou jednotku, ať už jde o prázdné obaly nebo o obaly obsahující výrobky. Obecně by tímto producentem měl být hospodářský subjekt, který jakožto výrobce, dovozce nebo distributor usazený v členském státě dané balené výrobky dodává z území a na území tohoto členského státu. To zahrnuje jakoukoli nabídku k distribuci, spotřebě nebo použití, která by mohla vést ke skutečnému dodání. Tudiž v případě, že určitá společnost nakupuje balený výrobek z jiného členského státu, než je členský stát, v němž se nachází, nebo ze třetí země a dodává tento balený výrobek v členském státě, v němž se nachází, by tato společnost měla být považována za producenta, neboť je první společností, která daný balený výrobek dodává na území tohoto členského státu. Pokud jde o online platformy, počáteční nabídka výrobku by měla být považována za dodání výrobku ve smyslu pojmu producenta. Aby se však omezila veškerá zbytečná administrativní zátěž pro malé podniky, které plní přepravní obaly, primární výrobní obaly nebo obaly v rámci poskytování služeb [servisní obaly], ať již se jedná o obaly na jedno použití, nebo opětovně použitelné obaly, v místě prodeje, producentem by měl být výrobce, distributor nebo dovozce takového obalu, který daný obal poprvé dodává z území daného členského státu, neboť daný hospodářský subjekt má nejlepší předpoklady k tomu, aby splnil povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti producenta.“

Ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 15 stanoví, že „producentem“ je „jakýkoli výrobce, dovozce nebo distributor, který bez ohledu na způsob prodeje, včetně smluv uzavřených na dálku, splňuje jednu z těchto podmínek:

- a) je usazen v členském státě a poprvé z území tohoto členského státu a na totéž území dodá přepravní obaly, servisní obaly nebo primární výrobní obaly, ať už jako obaly na jedno použití, nebo jako opětovně použitelné obaly; nebo
- b) je usazen v členském státě a poprvé z území tohoto členského státu a na totéž území dodá výrobky zabalené v jiných obalech, než jsou obaly uvedené v písmeni a); nebo
- c) je usazen v členském státě nebo ve třetí zemi a poprvé na území jiného členského státu dodá přímo konečným uživatelům přepravní obaly, servisní obaly nebo primární výrobní obaly, ať už jako obaly na jedno použití, nebo jako opětovně použitelné obaly; nebo
- d) je usazen v členském státě nebo ve třetí zemi a poprvé na území jiného členského státu dodá přímo konečným uživatelům výrobky zabalené v jiných obalech, než jsou obaly uvedené v písmeni c); nebo
- e) je usazen v členském státě a vybaluje balené výrobky, aniž by byl konečným uživatelem, ledaže je producentem podle písmen a), b), c), nebo d) jiná osoba;“.

Výklad Komise:

Výrobci a producenti jsou v rámci nařízení o obalech a obalových odpadech definováni za různými účely. Výrobce je odpovědný za úhradu nákladů na sběr a využití obalových odpadů v příslušném členském státě (čl. 45 odst. 1). Za tímto účelem se musí výrobce zaregistrovat a podat informace příslušným vnitrostátním orgánům, jak je uvedeno v článku 44, a zaplatit poplatek v rámci rozšířené odpovědnosti producenta v členském státě, v němž se očekává, že se obaly stanou odpadem. Pokud jsou poplatky zaplacený v jednom členském státě a následně distributor poprvé dodá obaly na území jiného členského státu, poplatky musí být vráceny. Výrobce musí na druhé straně zajistit, aby obaly splňovaly požadavky na udržitelnost a označování uvedené v člácích 5 až 12, jak je uvedeno v čl. 15 odst. 1, před prvním dodáním na trh Unie. V celé EU existuje pouze jeden výrobce (viz oddíl 3 výše).

Přehled různých úloh výrobců a producentů v nařízení o obalech a obalových odpadech

	Výrobce	Producent
Definice	Výrobci obalů nebo baleného výrobku. Podle výše uvedeného se nejedná o osobu, která vyrábí obaly, ale osobu, která „zadáva objednávky a rozhoduje o specifikacích designu obalů“. Osvobození pro vlastníky značek v případě, že jsou mikropodniky, a osoba, která dodává obaly, se nachází ve stejném členském státě.	Každý výrobce, dovozce nebo distributor, který poprvé dodá obaly nebo balené výrobky na trh v členském státě, v němž se nachází, nebo přímo konečným uživatelům v jiném členském státě.
Množství	Jeden hospodářský subjekt v celé EU.	Hospodářský subjekt, který uvádí obaly poprvé na trh na území členského státu, v němž se očekává, že se obaly stanou odpadem.
Funkce	Zajišťuje shodu obalů s požadavky na udržitelnost a označování.	Financuje nakládání s obalovými odpady v členském státě, v němž se očekává, že se obaly stanou odpadem.

„Producent“ je způsobilá společnost v distribučním a dodavatelském řetězci, která je odpovědná za plnění povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti producenta v členském státě (článek 45).

Cílem nařízení o obalech a obalových odpadech je jasně definovat, co znamená jeden producent na jeden obal, ať už jde o prázdné obaly, jako jsou přepravní a servisní obaly, nebo o situace, kdy jsou na trh dodávány obaly obsahující výrobky, což je případ prodejních a skupinových obalů.

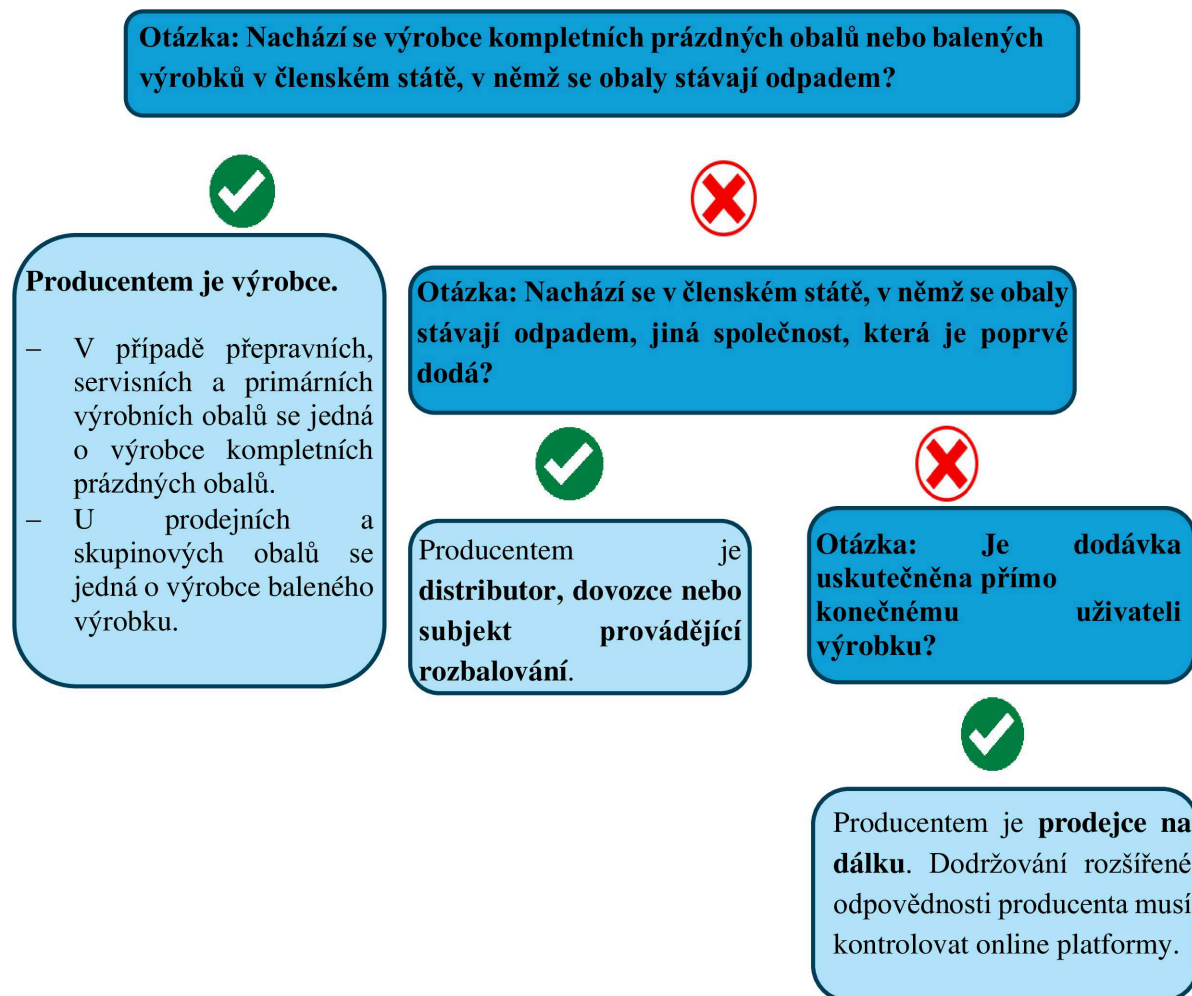
S cílem určit, ve kterém členském státě se povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti producenta uplatňují, je nutné ověřit, kde je obal poprvé dodán na území členského státu. V praxi se obvykle jedná o místo, kde je obal naplněn.

Definice producenta usiluje o identifikaci hospodářského subjektu, který je odpovědný za povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti producenta, ať už se jedná o výrobce, dovozce nebo distributora, v členském státě, ve kterém je balený výrobek dodáván ke spotřebě, a tudíž se očekává, že se stane odpadem. Výrobce a producent proto nemusí být vždy tentýž hospodářský subjekt a producent obalů bude záviset na tom, 1) jaký druh obalů je na trh dodáván, 2) zda se nachází v tomtéž členském státě, v němž byl vyroben, a 3) zda je zabalený výrobek prodáván konečnému uživateli, nebo je dále distribuován.

Pokud jsou obaly nebo balené výrobky vyvezeny mimo EU, kde se očekává, že se stanou odpadem, rozšířené povinnosti producenta vyplývající z nařízení o obalech a obalových odpadech se na producenta již nevztahují.

Obaly jsou často součástí dlouhého dodavatelského a distribučního řetězce, v němž jsou dodávány několikrát. Bez ohledu na to, zda jsou obaly dále dodány na trh v tomtéž členském státě nebo na velikost hospodářského subjektu, je producentem hospodářský subjekt, který obal poprvé dodává na trh v členském státě. Dodání na trh zahrnuje jakoukoli nabídku k distribuci, spotřebě nebo použití, která by mohla vést ke skutečné dodávce obalů nebo balených výrobků. V případě online prodeje se nabídka výrobku přímo konečnému uživateli považuje za dodání na trh v členském státě konečného uživatele.

Níže je uveden názorný diagram uvádějící způsob, jakým lze identifikovat producenta v EU.

Při identifikaci producentů přepravních obalů je třeba vzít v úvahu definici producenta a následující faktory:

- 1) Je předmět připraven k tomu, aby plnil funkci obalu? Přepravní obaly se často skládají z více součástí nebo pomocných prvků, které samy o sobě neplní funkci obalu. Pokud je tedy obal připraven k tomu, aby plnil funkci obalu až po doplnění dalších součástí, bude výrobcem a prvním potenciálním producentem subjekt provádějící kompletaci.
- 2) Kdo je výrobcem přepravních obalů? Na rozdíl od prodejních a skupinových obalů musí být u prázdných obalů identifikován výrobce přepravních obalů, protože právě prázdné obaly jsou často těmi, které jsou poprvé dodány na trh. Pokud je však přepravní obal opatřen jménem nebo ochrannou známkou, je producentem obvykle subjekt, který plní obaly. Pokud přepravní obal není jednoznačně identifikovatelný, pak je skutečným výrobcem obalů obvykle producent (další podrobnosti viz bod 3 týkající se definice výrobce).
- 3) Ve kterém členském státě a komu jsou obaly dodány? Pokud jsou přepravní obaly poprvé dodány v jiném členském státě, než ve kterém se nachází výrobce obalů, je výrobcem producent pouze v případě, že je příjemce konečným uživatelem baleného výrobku. V opačném případě je příjemcem producent.

Příklad: Společnost A vyrábí velké lepenkové krabice neopatřené jménem nebo ochrannou známkou v členském státě. Společnost A prodává prázdné lepenkové krabice společnosti B v tomtéž členském státě. V této transakci je producentem společnost A. Pokud je však lepenková krabice opatřena jménem nebo ochrannou známkou společnosti B, stává se společnost B v daném členském státě producentem. Pokud však společnost B prodá naplněné lepenkové krabice společnosti C v jiném členském státě, bude producentem společnost C v jiném členském státě. A konečně, pokud jsou lepenkové krabice vyváženy do třetí země, nebude existovat producent v žádném členském státě, protože se nepředpokládá, že by se krabice staly odpadem v EU.

Pokud jde o producenty prodejních obalů, producentem je hospodářský subjekt, který obal naplní a poprvé jej dodá na trh na území členského státu. Příklad: Společnost D plní ovoce do nádoby a prodává zabalené ovoce supermarketu v témže členském státě. V tomto případě bude společnost D považována za producenta v daném členském státě, protože zde obaly poprvé dodá a očekává se, že se zde obaly stanou odpadem. Pokud však společnost D prodá balené ovoce supermarketu v jiném členském státě, bude producentem supermarket v tomto členském státě, protože bude balené ovoce poprvé dodáno na trh v tomto členském státě, kde se stane odpadem.

V situaci popsané v čl. 3 odst. 1 bodě 15 písm. d) je producent identifikován jako výrobce, dovozce nebo distributor, který poprvé přímo dodá balené výrobky konečným uživatelům na území jiného členského státu. Podle čl. 3 odst. 1 bodu 23 je „konečným uživatelem“ fyzická nebo právnická osoba s bydlištěm v EU, jíž byl výrobek dodán jako spotřebiteli nebo jako profesionálnímu konečnému uživateli a která tento výrobek dále nedodává na trh v podobě, v níž jí byl dodán. Na základě výše uvedeného příkladu lze dále uvést, že pokud má společnost D internetový obchod, ve kterém prodává balené ovoce konečnému uživateli ovoce v jiném členském státě, společnost D bude producentem a musí plnit povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti producenta v jiném členském státě.

Rozhodujícím faktorem tedy bude, zda profesionální konečný uživatel používá výrobek při své výrobě, a tudíž dále nedodává výrobek v podobě, v jaké byl dodán. Logistické společnosti, které přijímají balené zboží dovážené ze třetích zemí a manipulují s ním (jedná se například o rozbalování nebo opětovné balení v menším množství) před odesláním zabaleného výrobku, se nepovažují za konečné uživatele. Naopak v případě opětovného balení výrobku jsou producentem přepravního obalu, i když balené výrobky nevlastní.

4. Definice dovozce a status „pobočky“

Právní ustanovení:

V čl. 3 odst. 1 bodě 17 se uvádí definice „dovozce“, jímž je „*jákákoliv fyzická nebo právnická osoba usazená v Unii, která uvádí na trh obal ze třetí země*“.

Výklad Komise:

Definice dovozce vychází z definice „dovozce“ v čl. 3 bodě 9 nařízení (EU) 2019/1020 ⁽¹²⁾ a měla by být vykládána v souladu s obecnými pokyny k výkladu uvedenými v „Modré příručce“ ⁽¹³⁾. Z této definice vyplývá, že musí být splněny dvě kumulativní podmínky: a) usazení v EU a b) uvedení obalů nebo balených výrobků pocházejících ze zemí mimo EU na trh.

Pojem „usazení“ musí být vykládán jako existence sídla v členském státě, aby se zajistila příslušnost pro vymáhání právních předpisů a dozor nad trhem, a rovněž záruka, že v Unii existuje strana odpovědná za dodržování předpisů, sledovatelnost a nápravná opatření.

Ve většině případů není pobočka samostatnou právnickou osobou, a protože působí pouze pod identitou mateřské společnosti, nepřijímá nezávisle práva ani povinnosti. Smlouvy uzavřené pobočkou jsou proto pro mateřskou společnost právně závazné.

⁽¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně směrnice 2004/42/ES a nařízení (ES) č. 765/2008 a (EU) č. 305/2011 (Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 1).

⁽¹³⁾ Sdělení Komise – „Modrá příručka“ k provádění pravidel EU pro výrobky 2022 (Úř. věst. C 247, 29.6.2022, s. 1).

Podle daňových právních předpisů EU a jednotlivých států se pobočka pro daňové účely obvykle považuje za stálou provozovnu ⁽¹⁴⁾. Daňové povinnosti a daňová registrace však nezakládají samostatnou právní subjektivitu a nemění status poboček z hlediska dodržování právních předpisů. Několik rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ⁽¹⁵⁾ potvrzuje, že stálá provozovna není rovnocenná registraci.

Protože pobočka nemá samostatnou právní subjektivitu, nemůže být považována za dovozce podle nařízení o obalech a obalových odpadech. Požadavek být „usazen“ se týká fyzické nebo právnické osoby registrované v EU, nikoli pouze pobočky. Pobočka se může stát samostatným právním subjektem (tj. dceřinou společností), pokud je založena podle práva členského státu, má vlastní právní subjektivitu, práva a povinnosti a může samostatně vlastnit majetek a vystupovat před soudem.

Výrobce mimo EU, který má v EU pouze pobočku, proto musí buď založit dceřinou společnost v EU, nebo jmenovat pověřeného zástupce ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 19, pokud to vyžaduje členský stát, na jehož území jsou poprvé dodány obaly nebo balené výrobky.

Táž logika platí pro otázku, zda pobočka fyzické nebo právnické osoby ze země mimo EU může být „distributorem“ podle definice v čl. 3 odst. 1 bodě 18.

Povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti producenta stanovené v nařízení o obalech a obalových odpadech se vztahují na „producenty“ (výrobce, dovozce nebo distributory), kteří poprvé dodávají obaly nebo balené výrobky na území členského státu (viz bod 4 tohoto dokumentu). Uvedené nařízení výslovně nerozšiřuje povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti producenta na subjekty, které jsou pouze registrovány k DPH nebo mají stálou provozovnu bez právní subjektivity. Tvzení, že samotná registrace k DPH je pro účely povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti producenta rovnocenná „usazení“, by bylo v rozporu s harmonizovanou definicí dovozce v čl. 3 odst. 1 bodě 17. Členské státy nemohou ukládat další požadavky, které by narušovaly harmonizaci pojmu výrobce a dovozce podle nařízení o obalech a obalových odpadech.

5. Prosazování omezení perfluorovaných a polyfluorovaných látek v obalech určených pro styk s potravinami a vyčerpání zásob

Právní ustanovení:

V čl. 3 odst. 1 bodě 13 je „výrobce“ definován jako „fyzická nebo právnická osoba“, která si „nechá obaly nebo balený výrobek navrhnout nebo vyrobit pod svým jménem nebo ochrannou známkou bez ohledu na to, zda je na obalech nebo na baleném výrobku viditelná jiná ochranná známka [...]“.

Ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 10 vymezuje „uvedení na trh“ jako „první dodání prázdného obalu, nebo obalu s výrobkem na trh Unie“. Ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 11 vymezuje „dodání na území členského státu“ jako „dodání prázdného obalu, nebo obalu s výrobkem k distribuci, spotřebě nebo použití [...], ať už za úplatu, nebo bezplatně“.

Ustanovení čl. 5 odst. 5 stanoví: „Ode dne 12. srpna 2026 nejsou na trh uváděny obaly určené pro styk s potravinami, jestliže obsahují perfluorované a polyfluorované alkylové látky (PFAS) v koncentraci, která se rovná níže uvedeným mezním hodnotám nebo je vyšší, pokud uvedení obalu obsahujícího tuto koncentraci PFAS na trh není zakázáno jiným právním aktem Unie:

- a) 25 ppb pro všechny PFAS měřené cílenou analýzou PFAS (polymerní PFAS jsou z kvantifikace vyloučeny);
- b) 250 ppb pro sumu PFAS měřenou jako sumu cílené analýzy PFAS, v příslušných případech s předchozím rozkladem prekurzorů (polymerní PFAS jsou z kvantifikace vyloučeny), a

⁽¹⁴⁾ Podle článku 5 vzorové úmluvy OECD o daních se „stálou provozovnou“ rozumí trvale umístěné zařízení určené k podnikání, prostřednictvím kterého je zcela nebo částečně vykonávána činnost podniku. Zahrnuje zejména: a) místo vedení, b) pobočku c) a kancelář (...).

⁽¹⁵⁾ Rozsudek ze dne 7. dubna 2022, Berlin Chemie, C-333/20, EU:C:2022:291; rozsudek ze dne 13. června 2024, Adient, C-533/22, EU:C:2024:501.

- c) 50 ppm pro PFAS (včetně polymerních PFAS), pokud celkový obsah fluoru překročí 50 mg/kg, výrobce, dovozce nebo následný uživatel ve smyslu čl. 3 bodu 9, 11 a 13 nařízení (ES) č. 1907/2006 na požádání předloží výrobci nebo dovozci ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 13 a 17 tohoto nařízení doklad o množství fluoru měřeném buď jako obsah PFAS, nebo látek jiných než PFAS, aby výrobce nebo dovozce mohl vypracovat technickou dokumentaci uvedenou v příloze VII tohoto nařízení.“

Výklad Komise:

Obaly určené pro styk s potravinami jsou obaly, které mají přijít do styku s potravinami nebo již s potravinami ve styku jsou a byly k tomuto účelu zamýšleny, jak vyplývá z působnosti právních předpisů EU v oblasti potravin.

Na základě nařízení (EU) 2019/1020 o pravidlech dozoru nad trhem jsou orgány dozoru uvedené v nařízení o obalech a obalových odpadech příslušné k ověřování dodržování mezních hodnot PFAS.

Pro testování přítomnosti PFAS v různých matricích existuje několik protokolů a metodik, na úrovni EU však neexistuje harmonizovaná metodika pro PFAS v obalech určených pro styk s potravinami. K prosazování mezních hodnot PFAS od data jejich použití, tj. od 12. srpna 2026, se v této souvislosti doporučuje následující metoda postupných kroků, založená na nejmodernějších analytických kapacitách a metaanalýze testování PFAS v příslušných matricích:

- 1) Kvantifikace celkového obsahu fluoru (TF) (krok 1): Pokud je TF nižší než 50 mg/kg ⁽¹⁶⁾, lze vzorek považovat za vyhovující.
- 2) Pokud je TF vyšší než 50 mg/kg, lze v kroku 2 použít metody, jako je pyrolýzní GC/MS, s cílem potvrdit, zda je fluor organický (PFAS), nebo anorganický. Pokud je obsah organického fluoru nižší než 50 mg/kg, lze vzorek považovat za vyhovující.
- 3) Pro kontrolu dodržení koncentračního limitu 25 µg/kg ⁽¹⁷⁾ a 250 µg/kg se doporučuje v kroku 3 přímá analýza TOP (celkových oxidovatelných prekurzorů).

Na základě důkazů, které má Komise v současné době k dispozici, jsou všechny vzorky vyhovující zkoušce v kroku 1 rovněž v souladu se zkouškami v krocích 2 a 3.

Tím není dotčeno uplatňování nařízení (EU) 2017/625 na kontroly prováděné za účelem ověření souladu s pravidly pro materiály a předměty určené pro styk s potravinami, včetně pravidel stanovených v čl. 5 odst. 5 nařízení o obalech a obalových odpadech.

Pokud jde o obaly obsahující PFAS, které byly vyrobeny před 12. srpnem 2026, nařízení o obalech a obalových odpadech nepředpokládá přechodné období pro vyčerpání zásob. Obaly určené pro styk s potravinami uvedené na trh po 12. srpnu 2026 proto musí splňovat mezní hodnoty PFAS stanovené v tomto nařízení, zatímco obaly uvedené na trh před 12. srpnem 2026 mohou zůstat na trhu a nemusí být staženy. Pro obaly obsahující recyklovaný materiál neplatí žádné výjimky.

Obecně platí, že prodejní a skupinové obaly určené pro styk s potravinami se uvádějí na trh naplněné, pokud konečné kroky zpracování, jako je například uzavírání, mohou ovlivnit soulad obalů, zatímco přepravní a servisní obaly se uvádějí na trh prázdné.

V souladu s Modrou příručkou k provádění pravidel EU pro výrobky ⁽¹⁸⁾ dochází k uvedení na trh v okamžiku nabídky nebo dohody mezi stranami týkající se „převodu vlastnictví, držby či jakéhokoli jiného vlastnického práva“. To se může uskutečnit „za úplaty, nebo bezplatně“ po dokončení fáze výroby výrobku. Výrobce by tedy mohl uvést na trh prázdný nebo naplněný obal určený pro styk s potravinami pouhým převodem zákonného vlastnictví. U dovážených obalů nebo balených výrobků je rozhodujícím časovým údajem „propuštění do volného oběhu“ na konci celního řízení.

⁽¹⁶⁾ mg/kg = ppm.

⁽¹⁷⁾ µg/kg = ppb.

⁽¹⁸⁾ Sdělení Komise „Modrá příručka“ k provádění pravidel EU pro výrobky 2022 (Úř. věst. C 247, 29.6.2022, s. 1).

6. Datum uplatnění požadavku na zajištění, že obaly budou recyklovatelné

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 6 odst. 1: „Všechny obaly uváděné na trh musí být recyklovatelné.“

Ustanovení čl. 6 odst. 2: „Obaly se považují za recyklovatelné, pokud splňují tyto podmínky:

- a) jsou navrženy tak, že umožňují materiálovou recyklaci, díky čemuž mohou být použity výsledné druhotné suroviny, které jsou ve srovnání s původním materiálem dostatečně kvalitní na to, aby mohly být využity jako náhrada primárních surovin v souladu s odstavcem 4, a
- b) když se stanou odpadem, mohou být sbírány v rámci tříděného sběru v souladu s čl. 48 odst. 1 a 5, roztrženy do konkrétních toků odpadů, aniž by byla dotčena recyklovatelnost jiných toků odpadů, a recyklovány ve velkém měřítku na základě metodiky stanovené v souladu s odstavcem 5 tohoto článku.

Má se za to, že obaly, které jsou v souladu s akty v přenesené pravomoci přijatými podle odstavce 4, splňují podmínku stanovenou v písmenu a) prvního pododstavce tohoto odstavce.

Má se za to, že obaly, které jsou v souladu s akty v přenesené pravomoci přijatými podle odstavce 4 a prováděcími akty přijatými podle odstavce 5, splňují podmínky stanovené v prvním pododstavci tohoto odstavce.

Písmeno a) prvního pododstavce tohoto odstavce se použije od 1. ledna 2030 nebo 24 měsíců ode dne vstupu aktů v přenesené pravomoci přijatých podle odst. 4 prvního pododstavce v platnost, podle toho, co nastane později.

Písmeno b) prvního pododstavce tohoto odstavce se použije od 1. ledna 2035 nebo, pokud jde o požadavky na recyklaci ve velkém měřítku, od 1. ledna 2035 nebo pět let ode dne vstupu prováděcích aktů přijatých podle odstavce 5 v platnost, podle toho, co nastane později.“

Výklad Komise:

Ustanovení čl. 6 odst. 1 vyžaduje, aby všechny obaly uvedené na trh byly recyklovatelné, aniž by stanovilo konkrétní lhůtu pro uplatnění tohoto ustanovení, což znamená, že se použije od 12. srpna 2026.

Ustanovení čl. 6 odst. 2 písm. a) „se použije od 1. ledna 2030 nebo 24 měsíců ode dne vstupu aktů v přenesené pravomoci přijatých podle odst. 4 prvního pododstavce v platnost, podle toho, co nastane později“. Podle čl. 6 odst. 4 by Komise měla tento akt v přenesené pravomoci, který plně harmonizuje kritéria designu pro recyklaci a související metodiku pro posuzování, přijmout do 1. ledna 2028.

Ustanovení čl. 6 odst. 1 je podobné základnímu požadavku v bodě 3 písm. a) přílohy II směrnice (EU) 94/62/ES o obalech a obalových odpadech (dále jen „směrnice o obalech a obalových odpadech“), který se týká obalů využitelných formou materiálové recyklace, ale není totožné. Směrnice o obalech a obalových odpadech sice například obsahovala „základní požadavky“ na složení a design obalů, nevytvořila však jednotnou povinnost technické dokumentace vázanou na harmonizovaná kritéria recyklovatelnosti. Formulace základního požadavku na „obaly využitelné formou recyklace materiálu“ (bod 3 písm. a) přílohy II směrnice o obalech a obalových odpadech) rovněž byla vágní a obtížně právně vymahatelná. Proto je třeba vycházet z toho, že až do dne použitelnosti čl. 6 odst. 2 písm. a) nařízení o obalech a obalových odpadech na požadavky na design pro recyklaci musí výrobci splňovat pouze požadavky v souladu se směrnicí o obalech a obalových odpadech a souvisejícími harmonizovanými normami (např. EN 13430:2004 – Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu⁽¹⁹⁾).

⁽¹⁹⁾ Sdělení Komise v rámci provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. C 44, 19.2.2005, s. 2).

Od přijetí aktu v přenesené pravomoci podle čl. 6 odst. 4 budou mít výrobci 24 měsíců na to, aby splnili požadavky na design pro recyklaci a zajistili, že budou na trh uváděny pouze obaly, které jsou recyklovatelné ve smyslu nařízení o obalech a obalových odpadech. Pokud tento akt v přenesené pravomoci vstoupí v platnost po 1. lednu 2028, použijí se požadavky 24 měsíců od tohoto data.

Výrobci nemusí provádět postup posuzování shody podle článku 38 a přílohy VII nařízení o obalech a obalových odpadech s ohledem na recyklovatelnost až do vstupu aktu či aktů v přenesené pravomoci podle čl. 6 odst. 4 nařízení o obalech a obalových odpadech v platnost.

7. Výjimky z cílových hodnot obsahu recyklovaného materiálu

Právní ustanovení:

50. bod odůvodnění: „Materiály určené pro styk s potravinami obsahující recyklované plasty musí splňovat požadavky stanovené v nařízení Komise (EU) 2022/1616, které zahrnuje požadavky na technologie recyklace. Co se týče plastových obalů, s výjimkou obalů vyrobených z polyethylentereftalátu (PET), je vhodné s dostatečným předstihem přede dnem použitelnosti souvisejících požadavků na obsah recyklovaného materiálu opětovně posoudit, zda jsou k dispozici vhodné technologie recyklace těchto plastových obalů. V tomto posouzení by měl být zahrnut rovněž stav udělování povolení podle příslušných pravidel Unie a zavedení takových technologií do praxe. Na základě uvedeného posouzení může být nezbytné stanovit odchylky od požadavků na obsah recyklovaného materiálu pro konkrétní plastové obaly určené pro styk s citlivými produkty nebo změnit seznam odchylek stanovených v tomto nařízení. Za tímto účelem by na Komisi měla být přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU.“

V čl. 7 odst. 5 se stanoví, že „[o]dstavce 1 a 2 se nevztahují na:

- a) plastové obaly, které jsou určeny pro styk s potravinami, pokud množství recyklovaného materiálu představuje hrozbu pro lidské zdraví a vede k nesouladu balených výrobků s nařízením (ES) č. 1935/2004;
- b) jakoukoli plastovou část představující méně než 5 % celkové hmotnosti celé obalové jednotky.“

Ustanovení čl. 7 odst. 12: „Do 1. ledna 2028 Komise posoudí, zda je zapotřebí stanovit odchylky pro konkrétní plastové obaly, pokud jde o minimální procentuální podíly recyklovaného materiálu stanovené v odst. 1 písm. b) a d), či provést revizi seznamu výjimek, které jsou pro konkrétní plastové obaly stanoveny v odstavci 4.

Komisi je svěřena pravomoc, aby na základě posouzení uvedeného v prvním pododstavci tohoto odstavce přijala akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 64 za účelem změny tohoto nařízení, pokud nejsou vhodné technologie recyklace plastových obalů povoleny podle příslušných pravidel Unie nebo nejsou dostatečně dostupné v praxi, s přihlédnutím k veškerým požadavkům souvisejícím s bezpečností, zejména pokud jde o plastové obaly určené pro styk s citlivými produkty, včetně potravinářských obalů, s cílem:

- a) stanovit odchylky od rozsahu, načasování nebo úrovně minimálního procentuálního podílu stanoveného v odst. 1 písm. b) a d) tohoto článku pro konkrétní plastové obaly a
- b) změnit ve vhodných případech seznam výjimek stanovených v odstavci 4 tohoto článku.“

Výklad Komise:

V čl. 7 odst. 5 se stanoví zvláštní výjimky z povinnosti týkající se obsahu recyklovaného materiálu. Výjimka stanovená v čl. 7 odst. 5 písm. a) se vztahuje na plastové obaly, které jsou určeny pro styk s potravinami, pokud množství recyklovaného materiálu představuje hrozbu pro lidské zdraví a vede k nesouladu balených výrobků s nařízením (ES) č. 1935/2004⁽²⁰⁾. Výjimka stanovená v čl. 7 odst. 5 písm. b) se týká plastových částí představujících méně než 5 % celkové hmotnosti obalové jednotky. Pojem „plastové části“ by měl být vykládán v souladu s definicí kompozitních obalů v čl. 3 odst. 1 bodě 24 nařízení o obalech a obalových odpadech.

Obě výjimky se použijí přímo, a proto je nemusí výslovně udělovat Komise ani příslušné vnitrostátní orgány. Aby bylo možné výjimky použít, musí výrobce v technické dokumentaci doložit splnění požadavků týkajících se výjimek tím, že poskytne zdokumentované důkazy (např. o neexistenci povolených recyklačních technologií).

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 338, 13.11.2004, s. 4.

Aby bylo možné použít výjimku v čl. 7 odst. 5 písm. a), musí být v technické dokumentaci u každé plastové části představující nejméně 5 % celkové hmotnosti obalové jednotky uveden použitý polymer. Musí potvrzovat, že s ohledem na zamýšlené použití obalu a cíl:

- „Příloha I nařízení (EU) 2022/1616 neuvádí vhodnou technologii recyklace pro tento polymer“; a
- „není k dispozici žádná technologie recyklace v průmyslovém měřítku pro výrobu tohoto polymeru v souladu s postupy popsány v čl. 4 odst. 3 uvedeného nařízení“.

V neposlední řadě Komise do 1. ledna 2028 posoudí potřebu udělit další výjimky z povinností týkajících se obsahu recyklovaných materiálů u plastových obalů nebo revidovat stávající výjimky uvedené v čl. 7 odst. 4 nařízení o obalech a obalových odpadech.

8. Flexibilita pro členské státy při stanovování povinností týkající se kompostovatelných obalů a předpoklad shody

Právní ustanovení:

53. bod odůvodnění: „Tok biologického odpadu je často kontaminován konvenčními plasty a materiálové recyklační toky jsou často kontaminovány kompostovatelnými plasty. Tato křížová kontaminace má za následek plýtvání zdroji a nižší kvalitu druhotných surovin a mělo by se jí předcházet u zdroje. S ohledem na tuto obavu by členské státy měly upřesnit vhodné nakládání s kompostovatelnými odpady na svém území. Jelikož se spotřebitelé stále méně orientují v tom, jaký způsob odstranění kompostovatelných plastových obalů je správný, je odůvodněné a nezbytné stanovit jasná společná pravidla používání kompostovatelných plastových obalů, podle nichž bude jejich použití povinné pouze v případech, kdy bude mít jasný přínos pro životní prostředí nebo lidské zdraví. Tak tomu je obzvláště tehdy, usnadňuje-li používání kompostovatelných obalů sběr nebo odstraňování biologického odpadu, například u výrobků, u nichž je oddělení obsahu a obalu obzvláště složité, jako jsou čajové sáčky.“

54. bod odůvodnění: „Přínos používání kompostovatelných obalů pro životní prostředí je prokazatelný u omezeného množství obalů vyrobených z biologicky rozložitelných plastových polymerů, které se dostávají do kompostáren, včetně zařízení pro anaerobní digesti za kontrolovaných podmínek. Pokud navíc členský stát uplatňuje ustanovení čl. 22 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2008/98/ES a v tomto členském státě jsou k dispozici odpovídající systémy sběru odpadů a infrastruktura pro zpracování odpadu, měla by mu být ponechána flexibilita při rozhodování o tom, zda povolí první dodání na své území kompostovatelných obalů pro přípravu jedné porce kávy, čaje nebo jiného nápoje ve specializovaných systémech, které se skládají z jiného než kovového obalového materiálu, velmi lehkých plastových nákupních tašek, lehkých plastových nákupních tašek, jakož i jiných obalů, na něž se vztahoval požadavek na kompostovatelnost ještě přede dnem použitelnosti tohoto nařízení. Aby se na straně spotřebitelů předešlo nejasnostem ohledně správného způsobu odstraňování obalů, měly by být všechny ostatní obaly i vzhledem k přínosu oběhovosti uhlíku pro životní prostředí zpracovávány formou recyklace materiálu a design těchto obalů by měl zajišťovat, aby neměly vliv na recyklovatelnost ostatních toků odpadu.“

56. bod odůvodnění: „Jak je popsáno ve sdělení Komise ze dne 30. listopadu 2022 nazvaném Politický rámec EU pro plasty na biologické bázi a biologicky rozložitelné a kompostovatelné plasty, nezaručuje dodržování norem pro průmyslové kompostování rozložitelnost i při domácím kompostování. Při průmyslovém kompostování jsou požadovány podmínkami vysoké teploty a vysoká míra vlhkosti. Při domácím kompostování, které provádějí soukromé osoby, a to i v komunitách, závisí skutečné podmínky do značné míry na místních klimatických podmínkách a postupech spotřebitelů. Proto může být biologický rozklad při domácím kompostování pomalejší než při průmyslovém kompostování, nebo nemusí být úplný. Zejména domácí kompostování plastových obalů by mělo být zvažováno pouze pro konkrétní použití a v kontextu zvláštních místních podmínek pod dohledem příslušných orgánů.“

Ustanovení čl. 9 odst. 2: „Odchylně od čl. 6 odst. 1, jestliže členské státy umožní, aby odpad s podobnými vlastnostmi, pokud jde o biologickou rozložitelnost a kompostovatelnost, byl sbírán společně s biologickým odpadem podle čl. 22 odst. 1

směrnice 2008/98/ES a jsou k dispozici vhodné systémy sběru odpadu a infrastruktura pro zpracování odpadu, aby se zajistilo, že kompostovatelné obaly vstoupí v rámci nakládání s odpady do toku biologického odpadu, mohou členské státy požadovat, aby byly následující obaly poprvé dodány na jejich území pouze v případě, že jsou kompostovatelné:

- a) obaly uvedené v čl. 3 odst. 1 bodě 1 písm. g) složené z materiálů jiných než kov, velmi lehké plastové nákupní tašky a lehké plastové nákupní tašky;
- b) obaly jiné, než které jsou uvedeny v bodě a) tohoto odstavce, u nichž členský stát požadoval, aby byly kompostovatelné již přede dnem použitelnosti tohoto nařízení.“

Výklad Komise:

Členské státy se mohou do 12. srpna 2026 rozhodnout, zda by měly být na jejich území kompostovatelnými další obaly kromě obalů uvedených v čl. 9 odst. 1 a v čl. 9 odst. 2 písm. a). Členské státy se mohou pouze rozhodnout, že tyto další kompostovatelné obalové formáty jsou průmyslově kompostovatelné. Členské státy by měly hospodářské subjekty a širokou veřejnost, jakož i Evropskou komisi jasně informovat o všech vnitrostátních předpisech stanovujících povinnost týkající se kompostovatelnosti dalších obalů, aby se předešlo jakýmkoli nejasnostem. Členským státům se doporučuje, aby sestavily jmenovité seznamy těchto předmětů a zveřejnily je, k zajištění toho, že hospodářské subjekty mohou splnit související požadavky na označování a kompostovatelnost.

Nařízení sice umožňuje domácí kompostování u omezeného počtu plastových obalů uvedených v čl. 9 odst. 1, čímž odráží situace, kdy členské státy zavádějí domácí kompostování jako jednu z možností nakládání s bioodpadem, domácí kompostování by však mělo být zvažováno pouze v kontextu zvláštních místních podmínek a prováděno pod dohledem příslušných orgánů. Členské státy by měly hospodářské subjekty a širokou veřejnost, jakož i Evropskou komisi jasně informovat o všech vnitrostátních předpisech stanovujících povinnost týkající se domácí kompostovatelnosti, aby se předešlo jakýmkoli nejasnostem. Členským státům se doporučuje, aby sestavily jmenovité seznamy těchto předmětů a zveřejnily je, k zajištění toho, že hospodářské subjekty mohou splnit související požadavky na označování a kompostovatelnost.

Nařízení o obalech a obalových odpadech umožňuje členským státům stanovit povinnost týkající se domácí kompostovatelnosti před přijetím příslušných harmonizovaných norem nebo i v případě jejich neexistence.

Pokud jde o předpoklad shody u obalů vhodných pro domácí kompostování, mohou výrobci k prokázání souladu s článkem 9 použít jakékoli stávající vnitrostátní normy týkající se domácí kompostovatelnosti a stávající systémy certifikace, tyto certifikace však nevytváří předpoklad shody s požadavkem na kompostovatelnost.

Do 12. února 2026 požádá Komise evropské normalizační orgány, aby v souladu s čl. 9 odst. 6 vytvořily novou celoevropskou normu o domácí kompostovatelnosti.

Stávající norma EN 13432 o průmyslovém kompostování ⁽²¹⁾ může být použita jako vodítko do doby, než bude přijata nová norma. Předpoklad shody s novými harmonizovanými normami pro kompostovatelné obaly však bude možné znovu uplatnit až ode dne, kdy bude v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněno nové rozhodnutí, v němž budou uvedeny příslušné harmonizované normy, jak požaduje Komise podle čl. 9 odst. 6.

9. Definice pojmů „propustný“ a „které po použití změknou“ v kontextu kompostovatelných obalů

Právní ustanovení:

V čl. 3 odst. 1 se stanoví: „Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[...]

- f) propustného čajového sáčku, kávového sáčku nebo sáčku jiného nápoje, nebo jednotky systému pro přípravu jedné porce čaje, kávy nebo jiného nápoje, které po použití změknou a jsou určeny k tomu, aby byly použity a odstraněny společně s daným výrobkem, který obsahují.“

⁽²¹⁾ Obaly – Požadavky na obaly využitelné ke kompostování a biodegradaci – Zkušební schéma a kritéria hodnocení pro konečné přijetí obalu.

Výklad Komise:

Ustanovení čl. 9 odst. 1 je z hlediska materiálů neutrální a může se vztahovat na propustné čajové sáčky, kávové sáčky nebo sáčky jiného nápoje nebo na jednotky systému pro přípravu jedné porce, které po použití změknou, vyrobené z jakéhokoli materiálu, včetně jednotek pro přípravu jedné porce na bázi papíru. Tyto obaly tudíž musí být podle článku 9 navrženy do 12. února 2028 tak, aby umožňovaly kompostování.

10. Zmenšení obalů na možné minimum

Právní ustanovení:

60. bod odůvodnění: „[...] I když marketing a přijetí ze strany spotřebitelů stále hrají z hlediska designu obalů významnou roli, neměly by být součástí funkčních kritérií a samy o sobě odůvodňovat větší hmotnost a objem obalů. [...]“

Ustanovení čl. 10 odst. 1: „Do 1. ledna 2030 výrobce nebo dovozce zajistí, aby obaly uváděné na trh byly navrženy tak, aby jejich hmotnost a objem byly s přihlédnutím ke tvaru a materiálu, z něhož jsou vyrobeny, sníženy na minimum nezbytné pro zajištění funkčnosti obalů.“

Ustanovení čl. 10 odst. 2: „Výrobce nebo dovozce zajistí, aby se obaly, které nesplňují funkční kritéria stanovená v příloze IV [...], na trh neuváděly, ledaže [...]“

Ustanovení čl. 10 odst. 2 písm. a) a b) stanoví dvě výjimky, a sice:

- a) „design obalu je chráněn průmyslovým vzorem Společenství podle nařízení Rady (ES) č. 6/2002 nebo právy k průmyslovým vzorům spadajícími do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES včetně mezinárodních dohod, které mají účinek v jednom z členských států, nebo jeho tvar je ochrannou známkou spadající do oblasti působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 nebo směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 včetně ochranných známek zapsaných podle mezinárodních dohod, které mají účinek v jednom z členských států, nebo práva k průmyslovým vzorům a k ochranným známkám jsou chráněna před 11. únorem 2025; a použití požadavků podle tohoto článku by ovlivnilo design obalu tak, že by se změnila jeho novost nebo individuální povaha, nebo by ovlivnilo ochrannou známku tak, že by již na jejím základě nebylo možné odlišit označené zboží od výrobků jiných podniků; nebo
- b) balený výrobek nebo nápoj patří k zeměpisným označením chráněným právními předpisy Unie, jako jsou nařízení (EU) č. 1308/2013 pro víno, nařízení (EU) 2019/787 pro lihoviny, nařízení (EU) 2023/2411 pro řemeslné a průmyslové výrobky, nebo na něž se vztahují režimy jakosti podle nařízení (EU) 2024/1143.“

Ustanovení čl. 10 odst. 3: „Do 12. února 2027 Komise požádá příslušné evropské normalizační organizace, aby vypracovaly nebo případně aktualizovaly harmonizované normy, které stanoví metodiku pro výpočet a měření souladu s požadavky na zmenšení obalů na možné minimum podle tohoto nařízení. U nejběžnějších typů obalů a obalových formátů by tyto normy měly uvádět limity maximální vhodné hmotnosti a objemu a případně tloušťku stěny a maximální prázdný prostor.“

Část A bod 4 přílohy IV: „Funkčnost obalu: design obalu zajišťuje jeho funkčnost s ohledem na účel výrobku a zvláštnosti vedoucí k jeho prodeji, jako je dárkový prodej nebo prodej při příležitosti sezónních událostí.“

Výklad Komise:

Požadavky na zmenšení obalů na možné minimum pomáhají členským státům dosáhnout jejich obecných cílů v oblasti snižování množství obalových odpadů harmonizovaným způsobem a snižují potřebu přijímat různá opatření na úrovni jednotlivých států za účelem splnění cíle v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů, jak je stanoveno v článku 43.

Tyto požadavky nejsou nové. Byly stanoveny již ve směrnici o obalech a obalových odpadech jako základní požadavky související s harmonizovanou normou pro metodiku posuzování shody (EN 13428:2004) ⁽²²⁾. Prvky pro posouzení zmenšení obalů na možné minimum byly přesunuty z harmonizované normy do nařízení o obalech a obalových odpadech, ale „přijetí spotřebitelem“ a „marketing“ [uvedení na trh] byly odstraněny jako důvody („funkční kritéria“) zdůvodňující větší hmotnost a objem obalů. Na druhou stranu byly jako nová kritéria doplněny další důvody, jako je recyklovatelnost, obsah recyklovaného materiálu nebo opětovné použití.

Za účelem provedení této změny nařízení o obalech a obalových odpadech Komisi ukládá povinnost požádat Evropský výbor pro normalizaci (CEN), aby aktualizoval stávající normu do 12. února 2027. Kromě aktualizované metodiky posuzování bude aktualizovaná norma obsahovat maximální přiměřené hmotnostní a objemové limity pro nejběžnější druhy obalů či obalové formáty.

Normalizace pomůže odvětví prokázat soulad s požadavky na zmenšení obalů na možné minimum, protože soulad s harmonizovanou normou vytváří předpoklad souladu s požadavkem na udržitelnost. Členské státy budou muset tyto vyhovující obaly akceptovat a umožnit jejich dodávání na své trhy bez možnosti stanovení odlišných nebo dodatečných vnitrostátních požadavků.

Podle čl. 70 odst. 1 písm. b) zůstanou stávající požadavky na zmenšení obalů na možné minimum a norma týkající se jejich dodržování v platnosti do konce roku 2029. Poté budou platit oba odstavce 1 a 2 článku 10 (od 1. ledna 2030), přičemž stávající harmonizovaná norma EN 13428:2004 může být nadále používána jako vodítko, ale pouze do doby, než bude k dispozici nová nebo aktualizovaná norma.

Odvětví bude mít možnost přispět k rozvoji nových norem prostřednictvím svých odborníků v rámci pravidelného procesu normalizace. V tomto procesu budou řádně zohledněny otázky, jako je „tvar“ obalu a jeho funkčnost.

11. Vztah mezi požadavky na zmenšení obalů na možné minimum podle článku 10 a podílem prázdného prostoru podle článku 24

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 10 odst. 1: „Do 1. ledna 2030 výrobce nebo dovozce zajistí, aby obaly uváděné na trh byly navrženy tak, aby jejich hmotnost a objem byly s přihlédnutím ke tvaru a materiálu, z něhož jsou vyrobeny, sníženy na minimum nezbytné pro zajištění funkčnosti obalů.“

Ustanovení čl. 10 odst. 2: „Výrobce nebo dovozce zajistí, aby se obaly, které nesplňují funkční kritéria stanovená v příloze IV tohoto nařízení, a obaly s prvky, jako jsou například dvojité stěny, falešná dna a nadbytečné vrstvy, jejichž účelem je pouze vyvolat dojem, že výrobek má větší objem, na trh neuváděly, ledaže: [...]“

Ustanovení čl. 24 odst. 1: „Do 1. ledna 2030 nebo do tří let ode dne vstupu prováděcích aktů přijatých podle odstavce 2 v platnost, podle toho, co nastane později, zajistí hospodářské subjekty, které plní skupinové či přepravní obaly nebo obaly pro elektronický obchod, aby maximální podíl prázdného prostoru činil 50 %.“

Výklad Komise:

Podíl prázdného prostoru podle článku 24 se vztahuje na skupinové obaly, přepravní obaly a obaly pro elektronický obchod a musí být dodržen fyzickou nebo právníkou osobou, která tyto obaly používá nebo plní. Komise stanoví metodiku výpočtu podílu prázdného prostoru v prováděcím aktu, který bude přijat do 12. února 2028.

⁽²²⁾ EN 13428:2004 – Obaly – Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů. Odkaz na tuto harmonizovanou normu byl zveřejněn ve Sdělení Komise v rámci provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. C 44, 19.2.2005, s. 23).

U prodejních obalů nejsou požadavky na zmenšení obalů na možné minimum týkající se prázdného prostoru vázány na žádnou předem stanovenou prahovou hodnotu, a tudíž budou muset být posuzovány na základě stávající normy EN 13428:2004 ⁽²³⁾, která platí do 1. ledna 2030, a budou aktualizovány v souladu s aktualizovanými funkčními kritérii stanovenými v části A přílohy IV a požadavky stanovenými v článku 10. Povinnou osobou je výrobce, který musí provést posouzení shody a vypracovat technickou dokumentaci a EU prohlášení o shodě pro obal.

12. Opětovně použitelné obaly uvedené na trh před uplatněním požadavků uvedených v článku 11

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 11 odst. 1: „Obaly uvedené na trh ode dne 11. února 2025 se považují za opětovně použitelné, pokud splňují všechny tyto požadavky:

- a) byly navrženy, vyrobeny a uvedeny na trh s cílem, aby byly vícekrát opětovně použity;
- b) byly navrženy a vyrobeny tak, aby za běžně předvídatelných podmínek použití dosáhly co nejvíce cyklů;
- c) splňují příslušné požadavky týkající se zdraví spotřebitele, bezpečnosti a hygieny;
- d) mohou být vyprázdněny nebo vyloženy, aniž by došlo k jejich poškození, které by znemožnilo jejich další fungování a opětovné použití;
- e) lze je vyprázdnit, vyložit, opětovně naplnit nebo opětovně naložit, a přitom zachovat jakost a bezpečnost baleného výrobku a zajistit dodržení příslušných bezpečnostních a hygienických požadavků, včetně požadavků na bezpečnost potravin;
- f) mohou být obnoveny v souladu s přílohou VI částí B a přitom mohou nadále plnit zamýšlenou funkci;
- g) umožňují umístění štítků a poskytnutí informací o vlastnostech výrobku i o samotném obalu, jako jsou například příslušné pokyny a informace k zajištění bezpečnosti, vhodné použití, sledovatelnost a doba použitelnosti výrobku;
- h) mohou být vyprázdněny, vyloženy, opětovně naplněny nebo opětovně naloženy, aniž by byly ohroženy zdraví a bezpečnost osob odpovědných za tyto úkony, a
- i) splňují zvláštní požadavky pro recyklovatelné obaly stanovené v článku 6, aby potom, co se stanou odpadem, mohly být recyklovány.“

Ustanovení čl. 11 odst. 2: „Do 12. února 2027 přijme Komise akt v přenesené pravomoci v souladu s článkem 64, kterým doplní toto nařízení tím, že stanoví pro opětovně použitelné obaly minimální počet cyklů uvedených v odst. 1 písm. b) tohoto článku pro obalové formáty, které se při opětovném použití využívají nejčastěji, přičemž budou zohledněny hygienické a další požadavky, jako je logistika.“

Ustanovení čl. 15 odst. 9: „Odchylně od odstavce 8 tohoto článku se povinnost uvést do souladu, stáhnout z trhu nebo stáhnout z oběhu obaly, o nichž se předpokládá, že nejsou v souladu s požadavky stanovenými v člancích 5 až 12 nebo na základě těchto článků, nevztahuje na opětovně použitelné obaly uvedené na trh před 11. únorem 2025.“

Výklady Komise:

Článek 11 stanoví kritéria pro opakované použití použitelná od 11. února 2025, což je datum vstupu nařízení v platnost. Nařízení se však použije od 12. srpna 2026. To znamená, že opětovně použitelné obaly, které již byly uvedeny na trh Unie před datem vstupu nařízení v platnost (11. února 2025), nemusí být se zpětnou platností uvedeny do souladu s těmito požadavky. To je výslovně uvedeno v čl. 15 odst. 9 nařízení.

⁽²³⁾ EN 13428:2004 – Obaly – Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů. Odkaz na tuto harmonizovanou normu byl zveřejněn ve Sdělení Komise v rámci provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. C 44, 19.2.2005, s. 23).

Opětovně použitelné obaly uvedené na trh po 11. únoru 2025 budou muset být v souladu s tímto nařízením. Příslušné orgány však budou moci kontrolovat soulad těchto obalů v souladu s článkem 11 a dalšími ustanoveními nařízení až po 12. srpnu 2026.

Požadavky stanovené v článku 11 se v podstatě podobají požadavkům na opětovně použitelné obaly obsaženým v předchozí směrnici o obalech a obalových odpadech a související harmonizované normě EN 13429:2004⁽²⁴⁾ o opakovaném použití obalů. To znamená, že požadavky na opětovně použitelné obaly podle nařízení o obalech a obalových odpadech nejsou zcela nové.

13. Oblast působnosti harmonizovaného označování obalů

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 12 odst. 1: „Od 12. srpna 2028 nebo 24 měsíců ode dne vstupu prováděcích aktů přijatých podle odstavců 6 nebo 7 tohoto článku v platnost, podle toho, co nastane později, musí být obaly uváděné na trh opatřeny harmonizovaným štítkem obsahujícím informace o jejich materiálovém složení, což má spotřebitelům usnadnit třídění. Štítek vychází z piktogramů a musí být snadno srozumitelný, mimo jiné i pro osoby se zdravotním postižením. [...]“

Výklad Komise:

Označování obalů v oblasti působnosti článku 12 je vyčerpávající a plně harmonizované, s výjimkou systémů zálohování a zpětného odběru. Vnitrostátní předpisy, které doplňují pokyny týkající se třídění, nejsou na základě zásady přednosti práva EU přípustné. Po 12. srpnu 2028 nebo po uplynutí 24 měsíců ode dne vstupu prováděcího aktu, kterým se stanoví pravidla označování a piktogramy, v platnost nebudou moci členské státy kromě harmonizovaných štítků EU zachovat vlastní štítky. Jelikož se hospodářské subjekty nemohou přizpůsobit novému režimu označování bez přechodného období, měla by být vnitrostátní opatření před tímto datem zrušena nebo upravena tak, aby umožnila tento přechod. Pokud by mohla být vnitrostátní opatření týkající se pokynů týkajících se třídění považována s ohledem na jejich dopad na vnitřní trh za nepřiměřená, měla by být tato opatření co nejdříve zrušena, a to bez ohledu na datum vstupu harmonizovaných požadavků EU, které má Komise přijmout v souladu s čl. 12 odst. 6, v platnost.

Rozhodnutí Komise 97/129/ES ze dne 28. ledna 1997, kterým se zavádí identifikační systém pro obalové materiály⁽²⁵⁾, jímž se zřizuje systém číslování a zkratek pro identifikaci materiálového složení obalů určený především pro osoby nakládající s odpadem, který jim má pomoci třídít obalový odpad, nadále platí až do 12. srpna 2028. Používání tohoto rozhodnutí a systému zkratek, který se jím zřizuje, je pro výrobce dobrovolné, členské státy jsou však povinny zajistit, aby se nepoužíval jiný systém pro identifikaci obalových materiálů než ten, který je určen v tomto rozhodnutí. Jinými slovy, pokud se používá identifikační systém, musí se jednat o systém určený v uvedeném rozhodnutí. Použití zkratek zavedených tímto rozhodnutím však již nebude povoleno po 12. srpnu 2028. Důvodem je technologický pokrok v třídění odpadů po sběru, který snižuje nutnost takového značení pro subjekty provádějící recyklaci a zajišťuje harmonizované označování na celém jednotném trhu.

Cílem požadavků na označování stanovených v čl. 12 odst. 1 je zlepšit třídění obalových odpadů spotřebiteli. Tyto požadavky se proto nevztahují na obaly určitých výrobků, jako jsou humánní nebo veterinární léčivé přípravky, zdravotnické prostředky nebo diagnostické zdravotnické prostředky *in vitro*, které mohou používat pouze profesionální koneční uživatelé v rámci svých podnikatelských nebo profesionálních činností. Nařízení výslovně vylučuje z této povinnosti týkající se označování přepravní obaly, s výjimkou obalů pro elektronický obchod, a obaly, na které se vztahuje systém zálohování a zpětného odběru. Specifikace pro označování třídění odpadů budou stanoveny v prováděcím aktu do 12. srpna 2026.

⁽²⁴⁾ EN 13428:2004 – Obaly – Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů. Odkaz na tuto harmonizovanou normu byl zveřejněn ve Sdělení Komise v rámci provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. C 44, 19.2.2005, s. 23).

⁽²⁵⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 28. ledna 1997, kterým se zavádí identifikační systém pro obalové materiály podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. L 50, 20.2.1997, s. 28).

Pokud jde o označování opětovně použitelných obalů podle čl. 12 odst. 2, po 12. únoru 2029 nebo po uplynutí 30 měsíců ode dne vstupu prováděcího aktu, kterým se stanoví související pravidla označování, v platnost, nebudou moci členské státy kromě harmonizovaných štítků EU zachovat vlastní štítky.

Používání štítků pro třídění odpadu a štítků pro opětovně použitelné obaly je povinné.

Pokud jde o štítky s obsahem recyklovaného materiálu a biologického obsahu podle čl. 12 odst. 4, tyto štítky budou plně harmonizovány od 12. srpna 2028 nebo 24 měsíců po vstupu příslušného prováděcího aktu v platnost, avšak používání těchto štítků je dobrovolné. To znamená, že hospodářské subjekty nejsou povinny uvádět na svých obalech obsah recyklovaného materiálu nebo biologický obsah, pokud jej však chtějí uvést, musí použít harmonizované technické specifikace EU.

Pokud jde o označování obalů, na které se vztahuje povinné systémy zálohování a zpětného odběru podle čl. 50 odst. 1, mohou členské státy požadovat, aby byly tyto obaly označeny harmonizovaným barevným štítkem (čl. 12 odst. 1 čtvrtý pododstavec).

Ačkoli členské státy nejsou povinny používat harmonizovaný štítek EU pro zálohování a zpětný odběr, nemohou zakázat umístování štítků pro zálohování a zpětný odběr na své balené výrobky na trhu, které jsou opatřeny štítkem pro zálohování a zpětný odběr umístěným v jiných členských státech, což platí jak pro povinné, tak pro nepovinné systémy zálohování a zpětného odběru. Používáním harmonizovaného štítku členské státy sníží riziko vytváření překážek na vnitřním trhu prostřednictvím vnitrostátních štítků pro zálohování a zpětný odběr. Při stanovování pravidel pro vnitrostátní štítky pro zálohování a zpětný odběr se členským státům doporučuje, aby zohlednily sdělení Komise „Obaly na nápoje, systémy zálohování a volný pohyb zboží“ (2009/C 107/01) ⁽²⁶⁾.

Pokud jde o štítky týkající se rozšířené odpovědnosti producenta ⁽²⁷⁾, nařízení o obalech a obalových odpadech zakazuje fyzické štítky a povoluje, aby tyto informace nebo štítky byly poskytovány pouze v digitální podobě (čl. 12 odst. 9).

Pokud jde o odchylku stanovenou v čl. 12 odst. 11, v případě zdravotnických prostředků a diagnostických zdravotnických prostředků *in vitro* nejsou v nařízeních (EU) 2017/745 a (EU) 2017/746 uvedeny žádné definice vnitřního a vnějšího obalu. Aby se zajistilo správné uplatňování odchylky v případě těchto výrobků, měl by být odkaz na vnitřní obal chápán jako odkaz na obal, který je s prostředkem ve styku, zatímco vnější obal by měl být chápán jako odkaz na prodejní obal prostředku.

Vzhledem k tomu, že článek 12 plně harmonizuje označování obalů v Unii, nemohou členské státy přijímat jiné vnitrostátní povinné požadavky na označování obalů. To je odůvodněno významným dopadem požadavků na označování obalů na vnitřní trh.

14. Označování stávajících opětovně použitelných přepravních obalů

Právní ustanovení:

Podle čl. 12 odst. 2 „[o]pětovně použitelné obaly uváděné na trh ode dne 12. února 2029 nebo 30 měsíců ode dne vstupu prováděcího aktu přijatého podle odstavce 6 v platnost, podle toho, co nastane později, musí být opatřeny štítkem informujícím uživatele o tom, že obal je opětovně použitelný. Další informace o opětovné použitelnosti obalů, například o dostupnosti místního, celostátního nebo celounijního systému opětovného použití, a informace o sběrných místech se zpřístupní prostřednictvím QR kódu nebo jiného druhu normalizovaného otevřeného nosiče digitálního záznamu dat, jenž usnadňuje sledování obalů a výpočet obrátek a cyklů, případně není-li možné takový výpočet provést, uvede se odhadovaný průměr. [...]“

Podle čl. 12 odst. 3 se tyto požadavky nevztahují na „otevřené systémy, které nemají provozovatele systému podle přílohy VI“.

⁽²⁶⁾ Sdělení Komise – Obaly na nápoje, systémy zálohování a volný pohyb zboží (Úř. věst. C 107, 9.5.2009, s. 1).

⁽²⁷⁾ Viz článek 45 nařízení o obalech a obalových odpadech o rozšířené odpovědnosti producenta. Podle něj „[p]roducenti mají rozšířenou odpovědnost producenta za obal, včetně obalu baleného výrobku, jež dodávají poprvé na území členského státu, nebo který rozbalí, aniž by byli konečnými uživateli, v rámci systémů zavedených v souladu s články 8 a 8a směrnice 2008/98/ES a s tímto oddílem“.

Ustanovení čl. 12 odst. 6 pověřuje Komisi, aby vymezila štítky na obalech: „Do 12. srpna 2026 Komise přijme prováděcí akty, kterými stanoví harmonizovaný štítek a specifikace pro požadavky na označování a formáty označování, a to i v případě, že jsou poskytovány digitálními prostředky, pro označování obalů podle odstavců 1, 2 a 4 tohoto článku. [...]“

V čl. 12 odst. 12 se stanoví: „Obaly uvedené v odstavcích 1, 2 a 4, které se v Unii vyrobí nebo dovezou před lhůtami podle těchto odstavců a které nesplňují kritéria stanovená v těchto odstavcích, mohou být dodávány na trh do tří let ode dne vstupu požadavků na označování stanovených v uvedených odstavcích v platnost.“

V čl. 15 odst. 9 se stanoví: „Odchylně od odstavce 8 tohoto článku se povinnost uvést do souladu, stáhnout z trhu nebo stáhnout z oběhu obaly, o nichž se předpokládá, že nejsou v souladu s požadavky stanovenými v člincích 5 až 12 nebo na základě těchto článků, nevztahuje na opětovně použitelné obaly uvedené na trh před 11. únorem 2025.“

Výklad Komise:

Je třeba rozlišovat mezi:

- a) opětovně použitelným přepravními obaly uvedenými na trh před vstupem nařízení o obalech a obalových odpadech v platnost, tj. před 11. únorem 2025, a
- b) opětovně použitelnými přepravními obaly uvedenými na trh po 11. únoru 2025 (tj. po vstupu nařízení o obalech a obalových odpadech v platnost), ale před datem použitelnosti prováděcího aktu o označování opětovně použitelných obalů, který by měl být přijat do 12. srpna 2026 a být použitelným od 12. února 2029 nebo 30 měsíců od data vstupu prováděcího aktu v platnost, tj. opětovně použitelnými přepravními obaly uvedenými na trh mezi 11. únorem 2025 a 12. únorem 2029.

Opětovně použitelné obaly podle písmene a) mohou zůstat v oběhu, dokud nejsou vyřazeny ze systémů opětovného použití z důvodu funkční zastaralosti nebo provozních omezení.

Opětovně použitelné obaly podle písmene b) by měly splňovat požadavky na označování nejpozději do února 2032. Vzhledem k tomu, že nová pravidla označování budou odvětví známa již v době přijetí prováděcího aktu, tj. v srpnu 2026, bude třeba uvést do souladu omezené množství opětovně použitelných přepravních obalů. V praxi budou muset být na obaly, které budou uvedeny na trh v období od února 2025 do srpna 2026, umístovány štítky podle nových pravidel do února 2032. Je třeba připomenout, že po vstupu nařízení o obalech a obalových odpadech v platnost již hospodářské subjekty nemají oprávněná očekávání, že se na ně nová pravidla pro označování nebudou vztahovat.

Podmínky čl. 12 odst. 5 zaručující poskytování informací prostřednictvím internetových stránek nebo průvodní dokumentace jsou splněny v případě opětovně použitelných přepravních obalů v rámci obchodních vztahů (tj. spotřebitel není konečným uživatelem přepravního obalu), které spravuje provozovatel uzavřeného systému.

15. Ohlašovací povinnosti provozovatelů zařízení pro nakládání s obalovými odpady

Právní ustanovení:

Podle čl. 23 odst. 1 „[p]rovozovatelé zařízení pro nakládání s obalovými odpady poskytnou každoročně příslušným orgánům informace o obalových odpadech uvedené v tabulce 3 přílohy XII tohoto nařízení prostřednictvím elektronického registru nebo registrů v souladu s čl. 35 odst. 1 směrnice 2008/98/ES s výjimkou informací o obalech dodaných na území členského státu poprvé.

Provozovatelé zařízení pro nakládání s obalovými odpady poskytnou každoročně producentům, jestliže se jedná o individuální plnění povinností rozšířené odpovědnosti producenta, nebo organizaci odpovědnosti producentů pověřené plněním těchto povinností, jestliže se jedná o společné plnění povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti producenta, veškeré informace nezbytné ke splnění informačních povinností stanovených v čl. 44 odst. 10.

Členské státy mohou v souladu s vnitrostátním právem stanovit, že pokud jsou za organizaci nakládání s obalovými odpady odpovědné orgány veřejné správy, provozovatelé zařízení pro nakládání s obalovými odpady každoročně poskytnou těmto orgánům veřejné správy veškeré informace nezbytné ke splnění informačních povinností stanovených v čl. 44 odst. 10 nebo tak učiní pomocí jiných prostředků pro účely doplnění elektronického registru nebo registrů v souladu s čl. 35 odst. 1 směrnice 2008/98/ES.“

Podle čl. 44 odst. 10 „[p]říslušnému orgánu jsou každoročně za předchozí kalendářní rok podávány informace stanovené v příloze IX části B bodě 3, což zajišťují producenti, jedná-li se o individuální plnění povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti producenta, nebo organizace odpovědnosti producentů pověřené plněním těchto povinností, jedná-li se o kolektivní plnění povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti producenta, nebo provozovatelé systému opětovného použití v případě, kdy systémy opětovného použití plní povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti producenta.

Pokud jsou podle vnitrostátního práva za organizaci nakládání s obalovými odpady odpovědné orgány veřejné správy, mohou členské státy stanovit, že informace stanovené v příloze IX části B bodě 3 podávají tyto orgány.“

Výklad Komise:

Za provozovatele v oblasti nakládání s obalovými odpady se podle definice v čl. 3 bodě 9 rámcové směrnice o odpadech považují všichni provozovatelé, kteří se zabývají „sběrem, přepravou, využitím (včetně třídění) a odstraňováním odpadů, včetně dozoru nad těmito činnostmi a následné péče o místa odstranění a včetně činností prováděných obchodníkem nebo zprostředkovatelem“.

Článek 23 neupřesňuje, kdo je povinným provozovatelem zařízení pro nakládání s obalovými odpady, jakým způsobem se informace předkládají ani za jakých okolností musí být předloženy. Komise se proto domnívá, že povinnosti provozovatelů zařízení pro nakládání s obalovými odpady poskytovat informace o obalových odpadech by měly být vykládány jako obecné požadavky, které mají pomoci organizacím odpovědnosti producentů, producentům a příslušným orgánům plnit jejich povinnosti podávat informace stanovené v čl. 44 odst. 10. Členské státy by proto měly upřesnit, za jakých okolností je nutné, aby provozovatel zařízení pro nakládání s obalovými odpady poskytoval požadované informace.

V čl. 23 odst. 1 prvním pododstavci se stanoví, že provozovatelé zařízení pro nakládání s obalovými odpady musí příslušným orgánům poskytnout informace uvedené v tabulce 3 přílohy XII, s výjimkou informací o nebezpečných obalových odpadech, které již byly příslušným orgánům poskytnuty, jak je uvedeno v čl. 35 odst. 1 rámcové směrnice o odpadech, a o obalech dodaných na území členského státu poprvé nebo rozebráných, neboť provozovatelé zařízení pro nakládání s obalovými odpady tyto informace nemají. Vzhledem k tomu, že příslušné orgány obdrží informace uvedené v tabulce 3 přílohy XII prostřednictvím registru producentů, který má být zřízen podle článku 44, musí provozovatelé zařízení pro nakládání s obalovými odpady poskytnout tyto informace pouze tehdy, pokud je to nutné ke křížové kontrole správnosti údajů oznámených organizací odpovědnosti producentů, producentem nebo jiným příslušným orgánem, nebo za jiných okolností stanovených členským státem.

16. Vztah mezi směrnicí o plastech na jedno použití a nařízením o obalech a obalových odpadech, pokud jde o zákazy obalů

Právní ustanovení:

13. bod odůvodnění: „[...] Definice kompozitních obalů v tomto nařízení by obaly na jedno použití částečně vyrobené z plastů, bez ohledu na prahovou hodnotu, neměla osvobozovat od požadavků stanovených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904.“

180. bod odůvodnění: „[...] Toto nařízení stanoví omezení uvádění na trh pro plastové výrobky obsažené v příloze V bodě 3, zatímco směrnice (EU) 2019/904 umožňuje členským státům přijmout potřebná opatření k dosažení omezení spotřeby daných plastových výrobků na jedno použití. Jelikož vnitrostátní prováděcí opatření podle směrnice (EU) 2019/904 mohou být méně omezující než zákaz uvádění na trh, mělo by toto nařízení převážet nad směrnicí (EU) 2019/904, pokud jde o takové výrobky spadající do definice obalu, aby se podpořilo omezení plastových výrobků na jedno použití a snížilo množství plastových obalů na jedno použití v životním prostředí. [...]“

Ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 24: „kompozitním obalem“ [se rozumí] jednotka obalů vyrobená ze dvou nebo více různých materiálů, které jsou součástí hmotnosti hlavního obalového materiálu a nemohou být manuálně odděleny, a tvoří tudíž jedinou nedílnou jednotku, ledaže jeden z těchto materiálů představuje nevýznamnou část obalové jednotky a v každém případě ne více než 5 % celkové hmotnosti obalové jednotky, s výjimkou štítků, politur, barev, inkoustů, adheziv a laků; tímto není dotčena směrnice (EU) 2019/904.“

Ustanovení čl. 25 odst. 1: „Od 1. ledna 2030 nesmí hospodářské subjekty uvádět na trh obaly ve formátech a pro použití, které jsou uvedeny v příloze V.“

Bod 3 přílohy V: „Plastové obaly na jedno použití určené k servírování a konzumaci potravin a nápojů v prostorách zařízení v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, jež zahrnují všechny stravovací prostory uvnitř i vně provozovny, ať už se v nich nacházejí stoly a židle, nebo jsou ke stání, a stravovací prostory, které konečným uživatelům společně nabízí několik hospodářských subjektů nebo třetí strana pro účely konzumace potravin a nápojů. Na zařízení v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, které nemají přístup k pitné vodě, se vztahuje výjimka.“

Směrnice (EU) 2019/904 (o plastech na jedno použití) ⁽²⁸⁾ (čl. 3 bod 2) definuje plastový výrobek na jedno použití jako „výrobek, který je vyroben zcela či částečně z plastu a který není vyroben, navržen či uváděn na trh tak, aby mohl být během svého životního cyklu vícekrát využit nebo mohl projít několika cykly tím, že bude vrácen výrobcí k opětovnému naplnění nebo opětovně použit ke stejnému účelu, ke kterému byl určen“.

Podle článku 4 a části A přílohy směrnice o plastech na jedno použití mají členské státy možnost stanovit vnitrostátní omezení týkající se plastových pevných nádob na potraviny, jež se používají pro pojmnutí potravin, které jsou určeny k okamžité spotřebě, a nápojových kelímků na jedno použití.

Podle čl. 67 odst. 1 písm. a) ⁽²⁹⁾ směrnice o plastech na jedno použití v případě rozporu převažuje nad nařízením o obalech a obalových odpadech, není-li stanoveno jinak. V čl. 67 odst. 1 písm. b) se stanoví pro zákazy obalů podle bodu 3 přílohy V odchylnou úpravu.

Podle čl. 70 odst. 4 „[č]lenské státy mohou ponechat v platnosti vnitrostátní ustanovení omezující uvádění na trh obalů ve formátech a pro použití uvedená v příloze V bodech 2 a 3 do 1. ledna 2030. Ustanovení čl. 4 odst. 3 se nepoužije na daná vnitrostátní opatření do 1. ledna 2030“.

Výklad Komise:

Směrnice o plastech na jedno použití a nařízení o obalech a obalových odpadech jsou dva právní nástroje, které existují současně a mají různé účely.

13. a 180. bod odůvodnění se zabývají vztahem mezi nařízením o obalech a obalových odpadech a směrnicí o plastech na jedno použití a uvádějí, že kompozitní obaly lze podle nařízení o obalech a obalových odpadech považovat za plastové obaly na jedno použití.

Nařízení o obalech a obalových odpadech definuje „kompozitní obal“ zavedením prahové hodnoty 5 %, pod kterou je obal považován za jednodruhový materiál. Proto se „plastové obaly na jedno použití“ v příloze V mohou vztahovat pouze na obaly, které obsahují více než 5 % plastů. Definicí „kompozitního obalu“ však „není dotčena“ směrnice o plastech na jedno použití (viz čl. 3 odst. 1 bod 24 a 13. bod odůvodnění nařízení o obalech a obalových odpadech). Proto se na kompozitní obaly, včetně obalů na bázi papíru obsahujících nejméně 5 % plastů, vztahují zákazy týkající se obalů uvedené v článku 25 a bodech 1 až 4 přílohy V nařízení o obalech a obalových odpadech, zatímco na obaly obsahující nejvýše 5 % plastů se tento zákaz nevztahuje.

Vzhledem k tomu, že směrnice nařízení o obalech a obalových odpadech a směrnice o plastech na jedno použití existují současně, je třeba na jejich rozsah působnosti pohlížet společně. Nařízení o obalech a obalových odpadech má přednost, pokud jde o formáty obalů, materiály a použití uvedené v příloze V. V těchto situacích musí členské státy použít nařízení o obalech a obalových odpadech a nemohou se při zavádění vnitrostátních opatření odvolávat na článek 4 směrnice

⁽²⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí (Úř. věst. L 155, 12.6.2019, s. 1).

⁽²⁹⁾ Ustanovení čl. 67 odst. 1 písm. a) zní: „Směrnice (EU) 2019/904 se mění takto:

1) Článek 2 se mění takto:

a) odstavec 2 se nahrazuje tímto: „2. V případech, kdy je tato směrnice v rozporu se směrnicí 94/62/ES nebo 2008/98/ES, použije se tato směrnice, ledaže nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/40 stanoví jinak.“

b) doplňuje se nový odstavec, který zní:

„3. Je-li článek 4 této směrnice v rozporu s čl. 25 odst. 1 a 6 nařízení (EU) 2025/40, pokud jde o plastové obaly na jedno použití uvedené v příloze V bodě 3 uvedeného nařízení, použije se čl. 25 odst. 1 a 6 uvedeného nařízení.“

o plastech na jedno použití. Na druhou stranu obaly, na které se nevztahují omezení uvedená v příloze V, nadále podléhají směrnici o plastech na jedno použití, pokud jsou kvalifikovány jako plastový výrobek na jedno použití ve smyslu čl. 3 bodu 2 směrnice. V takových případech se nadále uplatňuje článek 4 směrnice o plastech na jedno použití, který vyžaduje, aby členské státy přijaly opatření s cílem snížit spotřebu nápojových kelímků a pevných nádob na potraviny, jež se používají k pojmání potravin, které jsou určeny k okamžité spotřebě. Tato vnitrostátní opatření ke snížení spotřeby mohou zůstat v platnosti i po 1. lednu 2030. Členské státy musí v jednotlivých případech prokázat, že každé takové vnitrostátní opatření je přiměřené cílům sledovaným směrnicí o plastech na jedno použití a nediskriminační podle práva EU. Je třeba zvážit možné dopady na vnitřní trh a Evropská komise posoudí, zda konkrétní vnitrostátní opatření tyto požadavky splňuje.

Povinnost podle čl. 25 odst. 2 nařízení o obalech a obalových odpadech zrušit vnitrostátní omezení do 1. ledna 2030 se vztahuje pouze na opatření týkající se obalových formátů, použití a materiálů, které spadají do přílohy V.

Proto pokud jde o body 2 až 4 přílohy V: v případě, že se na obalový formát, materiál a použití nevztahují body 2 až 4 přílohy V, nýbrž se jedná o plastový výrobek na jedno použití podle směrnice o plastech na jedno použití, se použije článek 4 směrnice o plastech na jedno použití.

Nařízení o obalech a obalových odpadech tak zavádí harmonizovaná omezení pro obaly, na které se vztahuje příloha V, zatímco směrnice o plastech na jedno použití se bude uplatňovat i nadále na plastové výrobky na jedno použití, které nespádají do oblasti působnosti těchto specifických omezení.

S ohledem na hodnocení směrnice o plastech na jedno použití, které má být provedeno v roce 2027, Komise v neposlední řadě posoudí potřebu provést přezkum směrnice, aby se mimo jiné zajistil soulad a konzistentnost s nařízením o obalech a obalových odpadech, podpořil jednotný trh pro obaly a zabezpečily rovné podmínky.

Co se týče nádob na potraviny, nádob na nápoje a nápojových kelímků vyrobených z expandovaného polystyrenu (EPS), ty jsou podle směrnice o plastech na jedno použití již zakázány (článek 5). Ustanovení čl. 67 odst. 5 nařízení o obalech a obalových odpadech mění směrnici o plastech na jedno použití tak, aby výslovně zahrnovala také formáty z extrudovaného polystyrenu (XPS); toto ustanovení se použije od 1. ledna 2030. Provedení členskými státy není nutné.

17. Rozsah zákazů obalů podle článku 25 a bodů 1 až 4 přílohy V, pokud jde o obsah plastů

Právní ustanovení:

Podle čl. 25 odst. 1 „[o]d 1. ledna 2030 nesmí hospodářské subjekty uvádět na trh obaly ve formátech a pro použití, které jsou uvedeny v příloze V“.

Body 1 až 4 přílohy V omezují používání plastových obalů na jedno použití u různých použití obalů.

Výklad Komise:

Zákazy obalů podle bodů 1 až 4 přílohy V se nevztahují pouze na předměty, které jsou vyrobeny ze 100 % z plastového materiálu. Takovýto výklad by mohl vést k situacím, kdy by přidáním jakéhokoli nevýznamného množství jiného materiálu než plastu byl obal vyloučen ze zákazu.

Vzhledem k neexistenci definice „plastových obalů na jedno použití“ by se proto mělo mít za to, že se zákazy týkající se obalů uvedené v článku 25 a bodech 1 až 4 přílohy V tohoto nařízení vztahují na kompozitní obaly, včetně obalů na bázi papíru obsahujících 5 % nebo více plastů. Tento zákaz se tedy nevztahuje na obaly obsahující nejvýše 5 % plastů.

18. Cíle opětovného použití prodejních obalů používaných pro přepravu výrobků

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 29 odst. 1: „Od 1. ledna 2030 hospodářské subjekty, které používají přepravní obaly nebo prodejní obaly pro přepravu výrobků, včetně výrobků distribuovaných prostřednictvím elektronického obchodu, na území Unie ve formě palet, skládacích plastových boxů, krabic, táců, plastových přepravek, velkých nádob pro volně ložené látky, kbelíků, barelů a kanystrů jakékoli velikosti nebo z jakéhokoli materiálu, včetně pružných formátů nebo ovinovacích fólií či vázacích pásek k fixaci a ochraně výrobků umístěných na palety během přepravy, zajistí, aby alespoň 40 % ze všech těchto obalů tvořily opětovně použitelné obaly v rámci systému opětovného použití.“

Ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 5 definuje prodejní obaly jako „obaly určené k tomu, aby v místě prodeje tvořily prodejní jednotku sestávající z výrobků a obalů pro konečného uživatele“.

Ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 7 definuje přepravní obaly jako „obaly, které jsou určeny k usnadnění manipulace s jednou či více prodejními jednotkami nebo se seskupením prodejních jednotek a k usnadnění jejich přepravy, aby se zabránilo poškození výrobku při manipulaci a přepravě, avšak s výjimkou silničních, železničních, lodních a leteckých kontejnerů“.

Výklad Komise:

„Prodejní obaly používané pro přepravu výrobků“ jsou obaly, které lze považovat za přepravní i prodejní obaly. Některé formáty uvedené v čl. 29 odst. 1, v nichž jsou výrobky přepravovány, například kbelíky, barely a kanystry, jsou však naplněny výrobky, jako jsou pesticidy, barvy, omítky nebo adheziva, což může znemožnit jejich opětovné použití nebo je toto použití možné, ale pouze s vynaložením nepřiměřených nákladů a využíváním zdrojů, protože tyto viskózní materiály, jimiž jsou obaly naplněny, mohou po otevření v obalu ztvrdnout nebo může dojít k jejich migraci do obalového materiálu a mohou jej kontaminovat.

Otázka toho, zda lze prodejní obaly znovu použít, tedy závisí především na výrobku, jímž jsou obaly naplněny. Cíle opětovného použití se vztahují pouze na prodejní obaly se zjevnou přepravní funkcí. Požadavek „pro přepravu výrobků“ může být uveden například zvláštním designem, tvarem nebo velikostí obalu.

Níže je uvedeno několik názorných příkladů:

- *Plastové kbelíky naplněné barvami, chemikáliemi nebo omáčkami, které mění vlastnosti nádoby:* Zbytky nebo pachy mohou znemožnit opětovné použití opětovně použitelných obalů pro přepravu těchto výrobků. Odstranění těchto zbytků nebo zápachu z vnitřku použitého kbelíku je technicky proveditelné. V některých případech a v závislosti na druhu baleného výrobku však může odstranění zbytků vyžadovat intenzivní čištění s použitím chemikálií, vody nebo energie. Opětovné použití plastových kbelíků by tak bylo proveditelné pouze v případě, že by procesy intenzivního čištění nevedly k nepřiměřeným nákladům a zdrojům.
- *Snídaňové cereálie nebo jiné pevné potraviny v pevných obalových formátech, např. v barelech:* Přeprava těchto potravin v opětovně použitelných obalech, jako jsou barely, které jsou v oběhu v rámci téhož podniku (ale na různých místech) nebo v přidružených podnicích nebo v rámci téhož členského státu, je možná. Zbytky nebo pachy z obilovin v barelech nemění vnitřní část barelů, což umožňuje jejich opětovné použití.
- *Volně ložené materiály, např. písek, kamení, přepravované v pružných vacích pro přepravu volně ložených materiálů:* Přeprava volně ložených materiálů v opětovně použitelných pružných vacích pro přepravu volně ložených materiálů je proveditelná. Tyto výrobky nemění vlastnosti vnitřní části těchto obalů, a navíc nevyžadují intenzivní čištění.
- *Čerstvé ovoce přepravované v plastových krabicích nebo přepravkách:* Krabice nebo přepravka se považuje za prodejní obal, pokud je naplněna čerstvým ovocem. Nicméně vzhledem k tomu, že tato krabice nebo přepravka obsahuje obvykle větší množství čerstvého ovoce než jednu porci a je přepravována proto, aby se dostala do míst prodeje, považuje se za prodejní obal používaný pro přepravu. Takový obalový formát může být opětovně použitelný.

19. Cíle opětovného použití přepravních obalů v mezinárodním obchodě

Právní ustanovení:

Článek 29:

„1. Od 1. ledna 2030 hospodářské subjekty, které používají přepravní obaly nebo prodejní obaly pro přepravu výrobků, včetně výrobků distribuovaných prostřednictvím elektronického obchodu, na území Unie ve formě palet, skládacích plastových boxů, krabic, táčů, plastových přepravek, velkých nádob pro volně ložené látky, kbelíků, barelů a kanystrů jakékoli velikosti nebo z jakéhokoli materiálu, včetně pružných formátů nebo ovinovacích fólií či vázacích pásek k fixaci a ochraně výrobků umístěných na palety během přepravy, zajistí, aby alespoň 40 % ze všech těchto obalů tvořily opětovně použitelné obaly v rámci systému opětovného použití.“

2. Odchylně od odstavce 1 tohoto článku hospodářské subjekty, které používají přepravní obaly nebo prodejní obaly pro přepravu výrobků způsoby uvedenými v odstavci 1 tohoto článku na území Unie mezi různými provozovny, v nichž daný hospodářský subjekt vykonává svou činnost, nebo mezi kteroukoli z provozoven tohoto subjektu a provozovny kteréhokoli přidruženého podniku či partnerského podniku ve smyslu článku 3 přílohy doporučení 2003/361/ES ve znění platném ke dni 11. února 2025, zajistí, aby tyto obaly byly od 1. ledna 2030 opětovně použitelné v rámci systému opětovného použití.

3. Odchylně od odstavce 1 hospodářské subjekty, které používají přepravní obaly nebo prodejní obaly pro přepravu výrobků, včetně výrobků distribuovaných prostřednictvím elektronického obchodu, způsoby uvedenými v odstavci 1 za účelem dodání výrobků jinému hospodářskému subjektu v rámci téhož členského státu, zajistí, aby tyto obaly byly od 1. ledna 2030 opětovně použitelné v rámci systému opětovného použití.“

Výklad Komise:

Cíle opětovného použití přepravních obalů (a prodejních obalů používaných pro přepravu výrobků) jsou omezeny na situace, kdy jsou tyto obaly používány „na území Unie“. Oba provozovatelé, tj. dovozci i distributoři, se tedy musí nacházet v EU. Pokud jde o přepravní obaly (a prodejní obaly používané pro přepravu výrobků) ze třetích zemí, je třeba tento požadavek chápat tak, že platí od okamžiku dovozu a uvedení na trh, což znamená, že proběhly všechny požadované dovozní postupy a je povolen oběh těchto obalů na trhu EU. K tomu obvykle dochází v prvním skladu v EU.

Cíle opětovného použití se vztahují na dovážené zboží v přepravních obalech po jeho uvedení na trh EU. Tyto cíle se uplatňují od prvního skladu nacházejícího se na území Unie až do místa určení na území Unie, pokud první sklad není konečným místem určení zásilky.

Pro účely tohoto ustanovení se „prvním skladem“ rozumí zařízení v Unii, do kterého se zboží v přepravních obalech poprvé dostane a kde je uskladněno a rozbaleno za účelem další distribuce v rámci dodavatelského řetězce EU.

Zásilky, které se dostanou do prvního skladu a jsou určeny pro jedno konečné místo určení, se nemusí rozbalovat a opětovně balit do opětovně použitelných obalů. Distribuční centra a logistická centra se nepovažují za konečné místo určení.

20. Hospodářský subjekt odpovědný za cíle opětovného použití přepravních obalů

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 29 odst. 1: „Od 1. ledna 2030 hospodářské subjekty, které používají přepravní obaly nebo prodejní obaly pro přepravu výrobků, včetně výrobků distribuovaných prostřednictvím elektronického obchodu, na území Unie ve formě palet, skládacích plastových boxů, krabic, táců, plastových přepravek, velkých nádob pro volně ložené látky, kbelíků, barelů a kanystrů jakékoli velikosti nebo z jakéhokoli materiálu, včetně pružných formátů nebo ovinovacích fólií či vázacích pásek k fixaci a ochraně výrobků umístěných na palety během přepravy, zajistí, aby alespoň 40 % ze všech těchto obalů tvořily opětovně použitelné obaly v rámci systému opětovného použití. Od 1. ledna 2040 se uvedené hospodářské subjekty vynasnaží používat alespoň 70 % obalů uvedených v prvním pododstavci v opětovně použitelném formátu v rámci systému opětovného použití.“

Výklad Komise:

Cíle opětovného použití přepravních obalů jsou stanoveny na úrovni hospodářských subjektů, které používají přepravní obaly nebo prodejní obaly používané pro přepravu.

Dosahování cílů opětovného použití tudíž připadá na uživatele přepravních obalů nebo uživatele prodejních obalů používaných pro přepravu. Uživatelem přepravních obalů nebo uživatelem prodejních obalů používaných pro přepravu je hospodářský subjekt, který uvádí výrobek na trh Unie v příslušném přepravním obalu, ať už jako výrobce, dovozce, nebo distributor.

21. Výjimky z cílů opětovného použití u přepravních obalů navržených na míru

Právní ustanovení:

V čl. 29 odst. 4 se stanoví: „Povinnosti stanovené v odstavcích 1, 2 a 3 se nevztahují na přepravní obaly nebo prodejní obaly:

- a) používané pro přepravu nebezpečných věcí podle směrnice 2008/68/ES;
- b) používané pro přepravu velkých strojních zařízení, vybavení a komodit, jejichž obaly jsou navrženy na míru tak, aby vyhovovaly individuálním požadavkům hospodářského subjektu, který danou objednávku zadal;“.

Výklad Komise:

V čl. 29 odst. 4 písm. b) se stanoví výjimka pro obaly používané pro přepravu velkých strojních zařízení, vybavení a komodit, jejichž obaly jsou navrženy na míru tak, aby vyhovovaly individuálním požadavkům hospodářského subjektu, který danou objednávku zadal. Velká strojní zařízení, vybavení a komodity je třeba chápat v tomto kontextu.

Hospodářské subjekty, které chtějí tuto výjimku využít, musí předložit řádnou dokumentaci, která prokazuje, že obal je navržen na míru pro individuální výrobek. Tato dokumentace by měla být uvedena v technické dokumentaci k obalu a musí zahrnovat design, výrobu a fungování obalu, které jsou nezbytné pro dosažení shody s podmínkami výjimky stanovenými v čl. 29 odst. 4 písm. b).

22. Definice „dodání“ v souvislosti s dodržováním cílů opětovného použití u nápojů

Právní ustanovení:

Podle čl. 29 odst. 6 „Od 1. ledna 2030 koneční distributoři, kteří dodávají na území členského státu spotřebitelům alkoholické a nealkoholické nápoje v prodejních obalech, zajistí, aby alespoň 10 % těchto výrobků bylo dodáváno v opětovně použitelných obalech v rámci systému opětovného použití“.

V čl. 3 odst. 1 bodu 11 se stanoví, že „dodáním na území členského státu“ se rozumí „dodání prázdného obalu, nebo obalu s výrobkem k distribuci, spotřebě nebo použití na území členského státu v rámci obchodní činnosti, ať už za úplaty, nebo bezplatně“.

Konečný distributor je v čl. 3 odst. 1 bodě 21 definován jako „fyzická nebo právnická osoba v rámci dodavatelského řetězce, která dodává balené výrobky – a to i prostřednictvím opětovného použití – nebo výrobky, jež mohou být zakoupeny formou opětovného naplnění, konečnému uživateli“.

Výklad Komise:

Pro účely tohoto nařízení se konečným distributorem, který dodává spotřebitelům nápoje v prodejním balení, rozumí ve většině případů maloobchodní prodejna nebo bary a restaurace v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. V případě prodeje na dálku je konečným distributorem hospodářský subjekt, který spotřebitelům dodává nápoj v prodejním balení prostřednictvím internetových stránek.

Dodání nevyžaduje skutečné dokončení prodeje nápoje v prodejním balení spotřebiteli. Postačí, když konečný distributor nabízí k prodeji alespoň 10 % svých nápojů v opětovně použitelných prodejních obalech.

Odkaz na „systém opětovného použití“ v čl. 29 odst. 6 odkazuje na požadavky platné pro systémy opětovného použití podle definice v části A přílohy VI nařízení. Řádné fungování takového systému zahrnuje mimo jiné zavedení vhodných opatření pro informování, vystavování a komunikaci, pokud jde o spotřebitele, v souladu s čl. 12 odst. 2, která umožní identifikaci a podporu nabídky nápojů v opětovně použitelných prodejních obalech, aby se zajistilo jejich účinné uvedení na trh a komercializace.

Metodika pro výpočet cílů opětovného použití nápojů se stanoví v prováděcím aktu přijatém podle čl. 30 odst. 3.

23. Cíle opětovného použití u nápojů v odvětví ubytování, stravování a pohostinství

Právní ustanovení:

V čl. 29 odst. 6 první pododstavec nařízení o obalech a obalových odpadech se stanoví:

„Od 1. ledna 2030 koneční distributoři, kteří dodávají na území členského státu spotřebitelům alkoholické a nealkoholické nápoje v prodejních obalech, zajistí, aby alespoň 10 % těchto výrobků bylo dodáváno v opětovně použitelných obalech v rámci systému opětovného použití.“

Výklad Komise:

Nápoje prodávané ve velkých opětovně použitelných nádobách na nápoje, jako jsou pивní sudy, do barů a restaurací (v rámci obchodních vztahů), které mají provozovatelé barů a restaurací (tj. v odvětví ubytování, stravování a pohostinství) dodávat spotřebitelům, nepřispívají k cílům opětovného použití vztahujícím se na provozovatele v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. Tyto nápoje nejsou spotřebitelům dodávány v prodejním balení. Pouze v případě, že je naplněná velká opětovně použitelná nádoba dodána spotřebiteli, může tato nádoba přispět k dosažení cílů distributora nápojů v oblasti opětovného použití.

Naopak v případě menších nápojových obalů, jako jsou opětovně použitelné láhve, se tyto obaly do cílů opětovného použití započítávají, protože se jedná o prodejní obaly a mohou být poskytnuty přímo spotřebitelům.

24. Vnitrostátní výjimky z cílů opětovného použití

Právní ustanovení:

V čl. 29 odst. 14 jsou stanoveny kumulativní podmínky, za kterých mohou členské státy osvobodit hospodářské subjekty na svém území od cílů opětovného použití na dobu pěti let. Tyto podmínky jsou následující:

- „a) členský stát, který výjimku uděluje, dosáhne o 5 procentních bodů lepších výsledků, než jsou cíle pro recyklaci obalových odpadů podle jednotlivých druhů materiálu, jichž má být dosaženo do roku 2025, a také ohledně cíle na rok 2030 se podle zprávy zveřejněné Komisí tři roky předtím očekává dosažení o 5 procentních bodů lepších výsledků;
- b) členský stát, který výjimku uděluje, směřuje k dosažení příslušných cílů v oblasti předcházení vzniku odpadů stanovených v článku 43 a může prokázat, že do roku 2028 sníží množství obalových odpadů produkováné na obyvatele alespoň o 3 % ve srovnání s množstvím obalových odpadů produkováným na obyvatele v roce 2018, a
- v) hospodářské subjekty přijaly podnikový plán předcházení vzniku odpadů a recyklace, který přispívá k dosažení cílů v oblasti předcházení vzniku odpadů a recyklace uvedených v článcích 43 a 52.

Uvedená doba pěti let může být prodloužena na dobu dalších pěti let, pokud jsou i nadále splněny veškeré uvedené podmínky.“

Cíle v oblasti recyklace, kterých mají členské státy dosáhnout, jsou stanoveny v článku 52. Cíle jsou stanoveny pro následující obalové materiály: papír a lepenka, plast, sklo, dřevo, kov a hliník.

Výklad Komise:

- a) Možnost členského státu překročit všechny cíle v oblasti recyklace pro jednotlivé materiály

Použití množného čísla („cíle“) je třeba chápat v kontextu toho, že existuje několik cílů pro jednotlivé materiály, ale k tomu, aby byly splněny podmínky pro uplatnění této výjimky, nemusí být překročeny všechny tyto cíle současně.

Pokud je například v daném členském státě překročen cíl v oblasti recyklace hliníku, maloobchodníci by mohli mít možnost odečítat nápoje prodávané v hliníkových plechovkách od výrobků, na které se vztahuje povinnost prodávat 10 % nápojů v opětovně použitelných obalech. Maloobchodníci budou muset i nadále plnit cíl opětovného použití u nápojů prodávaných v obalech z jiných materiálů, jako je sklo a plast, cíl 10 % se však úměrně snižuje o podíl nápojů prodávaných v hliníkových plechovkách.

b) Podmínky týkající se výjimky vztahující se na kompozitní obaly

V případě kompozitních obalů musí být překročeny příslušné cíle v oblasti recyklace u materiálů, které jsou v obalu použity. V praxi by měly být překročeny cíle v oblasti recyklace u všech materiálů, které představují více než 5 % hmotnosti obalové jednotky.

c) Podmínky související s cílem v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů

Příslušný členský stát musí směřovat ke splnění celkového cíle v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů pro všechny obalové odpady vzniklé v členském státě, který uděluje výjimku. Neexistuje žádný cíl v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů u jednotlivých materiálů.

d) Podmínky pro obnovení výjimky:

Pokud chce členský stát i po pěti letech využívat výjimku z cílů opětovného použití, musí v letech 2035 a 2040 splnit cíle v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů. Záměrem spolunormotvůrců, kteří umožnili obnovení výjimky, bylo zajistit, aby hospodářské subjekty splnily cíle týkající se opětovného použití a aby členské státy pokračovaly ve snižování produkce obalových odpadů v souladu s cíli snižování stanovenými pro roky 2035 a 2040. Pokud jsou k dispozici nové údaje a platí nové cíle, je nutno je v příslušném okamžiku zvážit, jinak by mohly být ohroženy cíle nařízení o obalech a obalových odpadech, zejména snížení množství obalového odpadu.

25. Flexibilita členských států při zavádění vnitrostátních opatření

Právní ustanovení:

Článek 4:

„1. Obaly se uvádějí na trh pouze tehdy, pokud jsou v souladu s tímto nařízením.

2. Členské státy nezakážou, neomezí ani neztíží uvádění na trh, pokud jde o obaly, které splňují požadavky na udržitelnost, označování a informace stanovené v člancích 5 až 12 nebo na základě těchto článků.

3. Pokud se členské státy rozhodnou ponechat v platnosti nebo zavést vnitrostátní požadavky na udržitelnost nebo požadavky na informace, které doplňují požadavky na udržitelnost nebo na informace stanovené tímto nařízením, nesmějí být tyto požadavky v rozporu s požadavky stanovenými v tomto nařízení a členské státy nezakážou, neomezí ani neztíží uvádění obalů, které splňují toto nařízení, na trh z důvodu nesouladu s uvedenými vnitrostátními požadavky.“

Výklad Komise:

Nařízení o obalech a obalových odpadech ponechává členským státům v některých otázkách prostor pro uvážení nebo stanoví pouze minimální požadavky či požaduje, aby členské státy provedly ustanovení, která nejsou plně harmonizována. Kromě toho jsou pro některá ustanovení stanoveny prodloužené lhůty pro jejich uplatnění.

Rozdílné vnitrostátní předpisy týkající se obalů ovlivňují prakticky všechna hospodářská odvětví a hodnotový řetězec výrobků. Členské státy proto musí zajistit, aby vnitrostátní opatření nevytvářela nepřiměřené a neodůvodněné překážky obchodu na vnitřním trhu nebo nenarušovala hospodářskou soutěž.

Předčasné uplatňování harmonizovaných předpisů EU, tj. v případech, kdy členské státy přijmou závazné prováděcí předpisy před uplynutím harmonizovaných lhůt, zejména pokud tyto předpisy vyžadují, aby byla prováděcí opatření nejprve přijata na úrovni EU, představuje porušení zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o EU a v článku 288 Smlouvy o fungování EU, který stanoví zásadu přímé použitelnosti nařízení. Takovéto předčasné uplatňování vnitrostátních právních předpisů, které by mohlo být povoleno stávajícím právním rámcem (směrnice o obalech a obalových odpadech, Smlouva), se bude muset zrušit nejpozději do vstupu harmonizovaných ustanovení v platnost a bude již v souladu s prostorem pro uvážení stanoveným ve zvláštních ustanoveních nařízení.

Pokud jde o možnost členských států zavést požadavky na udržitelnost přesahující rámec požadavků stanovených v nařízení, čl. 4 odst. 2 nařízení o obalech a obalových odpadech poskytuje hospodářským subjektům jistotu, že žádné vnitrostátní předpisy nebudou omezovat uvádění obalů, které splňují požadavky nařízení, na trh.

Ustanovení čl. 4 odst. 3 nařízení o obalech a obalových odpadech by mělo být vykládáno tak, že omezuje svobodu členských států jednat a nepřipouští možnost odchýlit se od obecného pravidla obsaženého v čl. 4 odst. 2 nařízení o obalech a obalových odpadech. Žádný vnitrostátní požadavek na udržitelnost nebo označování tudíž nesmí omezovat uvádění obalů, které splňují požadavky na udržitelnost a označování podle nařízení o obalech a obalových odpadech, na trh, nesmí být s těmito požadavky v rozporu a nesmí vytvářet překážky na vnitřním trhu.

Různá ustanovení nařízení upřeshňují rozsah pravomocí členských států přijímat vnitrostátní opatření nebo umožňují členským státům zavádět další výjimky nebo požadavky. To se týká ustanovení o kompostovatelnosti (článek 9), omezení použití určitých obalových formátů (čl. 25 odst. 2 a 3, čl. 70 odst. 4, bod 2 přílohy V, článek 29), cílech opětovného použití (viz body 11, 12, 14, 15, 16) a nabídky opětovného použití (čl. 33 odst. 6).

Některá ustanovení ⁽³⁰⁾ vyžadují provádění na vnitrostátní úrovni (např. dosažení určitého cíle nebo podávání informací) a jsou kombinací plně harmonizovaných požadavků a možnostmi ponechání flexibility členským státům. Podmínky pro využití těchto „flexibilit“ jsou však vždy „zarámovány“ harmonizovanými podmínkami a členské státy musí za účelem dodržování nařízení o obalech a obalových odpadech tyto podmínky splňovat (viz bod 29 níže, který se týká cílů v oblasti recyklace). Některá z těchto ustanovení obsahují také přímo použitelné povinnosti pro hospodářské subjekty, například článek 31 o podávání zpráv o cílech opětovného použití příslušným orgánům.

26. Flexibilita ponechaná členským státům při stanovování dodatečných cílů v oblasti recyklace

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 52 odst. 6: „Členský stát může za předpokladu, že dodrží obecná pravidla stanovená ve Smlouvě o fungování EU a jedná v souladu s tímto nařízením, přijmout ustanovení nad rámec minimálních cílů stanovených v tomto článku.“

Ustanovení čl. 4 odst. 3: „Pokud se členské státy rozhodnou ponechat v platnosti nebo zavést vnitrostátní požadavky na udržitelnost nebo požadavky na informace, které doplňují požadavky na udržitelnost nebo na informace stanovené tímto nařízením, nesmějí být tyto požadavky v rozporu s požadavky stanovenými v tomto nařízení a členské státy nezakážou, neomezí ani neztíží uvádění obalů, které splňují toto nařízení, na trh z důvodu nesouladu s uvedenými vnitrostátními požadavky.“

Výklad Komise:

Členské státy mohou stanovit vyšší cíle v oblasti recyklace, jakož i dodatečné cíle, pokud nenarušují vnitřní trh. Některé členské státy již dodatečné cíle stanovily, například pro kartonové obaly na tekutiny.

Směrnice o obalech a obalových odpadech odráží předchozí směrnici o obalech a obalových odpadech, která ponechávala členským státům prostor pro uvážení, pokud jde o organizaci nakládání s obalovými odpady.

Dodatečné cíle v oblasti recyklace mohou zvýšit účinnost hodnotového řetězce obalových odpadů, a jsou proto pro hospodářské subjekty přínosné. Členské státy však musí v jednotlivých případech prokázat, že tyto cíle nejsou v rozporu s cíli týkajícími se vnitřního trhu v nařízení o obalech a obalových odpadech.

27. Flexibilita ponechaná členským státům při stanovování dodatečných nebo vyšších cílů opětovného použití

Právní ustanovení:

V čl. 29 odst. 15 se stanoví: „Za podmínek stanovených v článku 51 mohou členské státy stanovit pro hospodářské subjekty vyšší cíle, než jsou minimální cíle stanovené v odstavcích 1, 2, 3, 5 a 6 tohoto článku, pokud jsou tyto vyšší cíle nezbytné k tomu, aby členský stát dosáhl jednoho nebo více cílů uvedených v článku 43.“

⁽³⁰⁾ Články 13, 23, 31, 34, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67, 68.

V čl. 29 odst. 16 se stanoví: „Za podmínek stanovených v článku 51 mohou členské státy stanovit pro hospodářské subjekty cíle týkající se nápojů dodávaných v prodejních obalech, na které se nevztahuje odstavec 6 tohoto článku, pokud jsou tyto dodatečné cíle nezbytné k tomu, aby členský stát dosáhl jednoho nebo více cílů uvedených v článku 43.“

Článek 51 týkající se opětovného použití a opětovného naplnění uvádí:

- 1) „Členské státy přijmou opatření na podporu zřizování systémů opětovného použití obalů na základě dostatečných pobídek k jejich zpětnému odběru a systémů opětovného naplnění způsobem šetrným k životnímu prostředí. Tyto systémy splňují požadavky stanovené v člincích 27 a 28 a příloze VI a neohrožují hygienu potravin nebo bezpečnost spotřebitelů.
- 2) Opatření uvedená v odstavci 1 mohou zahrnovat: [...]
- c) povinnost, aby výrobci nebo koneční distributoři dodávali určitý procentuální podíl jiných výrobků než těch, na něž se vztahují cíle opětovného použití stanovené v článku 29, v opětovně použitelných obalech v rámci systému opětovného použití nebo formou opětovného naplnění, pod podmínkou, že to nepovede k narušení jednotného trhu nebo ke vzniku překážek obchodu s výrobky z jiných členských států.“

Ustanovení čl. 33 odst. 6, které se týká povinnosti nabídky opětovného použití pro odvětví pokrmů a nápojů určených k odnesení s sebou, odkazuje na článek 51, pokud jde o podmínky, za nichž může členský stát stanovit cíle, které přesahují minimální orientační cíl pro rok 2030 ve výši 10 % stanovený v čl. 33 odst. 5 nařízení o obalech a obalových odpadech pro odvětví pokrmů a nápojů určených k odnesení s sebou, „pokud jsou tyto vyšší cíle nezbytné k tomu, aby členský stát dosáhl jednoho nebo více cílů uvedených v článku 43“.

Výklad Komise:

Pro dosažení cílů v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů stanovených v nařízení o obalech a obalových odpadech může být nutné, aby členské státy doplnily opatření EU vnitrostátními opatřeními, například vyššími nebo dodatečnými vnitrostátními cíli opětovného použití týkajícími se obalů. Členské státy však přitom musí dodržovat určité přísné podmínky:

- a) Pokud jde o podmínky podle článku 51, Komise se domnívá, že kumulativní podmínky, které musí být splněny s ohledem na zvýšení cílů opětovného použití podle čl. 29 odst. 15, musí být splněny rovněž s ohledem na stanovení nových cílů opětovného použití podle čl. 51 odst. 2 písm. c), který členským státům umožňuje stanovit cíle opětovného použití pro výrobky, na které se nevztahují cíle opětovného použití uvedené v článku 29. Jedná se o tyto podmínky:
 - Nové cíle jsou nezbytné k tomu, aby členský stát dosáhl svých cílů v oblasti snižování množství odpadu (5 % do roku 2030, 10 % do roku 2035, 15 % do roku 2040), což musí doložit fakty a údaji, a
 - nové cíle nevedou k narušení vnitřního trhu ani ke vzniku překážek obchodu s výrobky a
 - nové cíle se oznamují postupem TRIS, který stanoví, že členské státy musí své legislativní návrhy oznámit Komisi, aby se zabránilo vytváření překážek na vnitřním trhu, neboť tato opatření jsou technickými předpisy.

Ustanovení čl. 51 odst. 2 písm. c) umožňuje členským státům stanovit cíle opětovného použití pro výrobky, na které se nevztahují cíle opětovného použití obsažené v článku 29 a které nejsou výslovně vyňaty z článku 29, což znamená, že například umožňuje členským státům stanovit cíle opětovného použití pro odvětví pokrmů a nápojů určených k odnesení s sebou. To výslovně umožňuje i čl. 33 odst. 6 nařízení o obalech a obalových odpadech.

Pokud tedy chce členský stát stanovit nové vnitrostátní cíle pro opětovné použití v jiných odvětvích nebo pro jiné obalové formáty nebo výrobky, než které jsou uvedeny v článku 29, musí prokázat, že je to nezbytné pro splnění jeho cílů v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů. Toto posouzení by mělo být zahrnuto v případě, že členský stát oznamuje taková opatření v systému pro oznamování TRIS.

- b) Článek 43 sice umožňuje členským státům stanovit vyšší vnitrostátní cíle v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů, než jsou cíle stanovené na úrovni EU ⁽³¹⁾, vyšší vnitrostátní cíle v oblasti předcházení vzniku obalových odpadů však nelze použít jako odůvodnění pro zvýšení harmonizovaných cílů opětovného použití na úrovni EU. To vyplývá ze zásady přednosti práva EU před vnitrostátním právem, protože jinak by členské státy mohly ohrozit cíl harmonizace trhu.
- c) Pokud není stanoveno jinak, nemohou členské státy měnit přímo použitelné a harmonizované předpisy EU. Nemohou:
 - stanovit cíle opětovného použití pro přepravní obaly, jako jsou lepenkové krabice, na které se opětovné použití podle nařízení o obalech a obalových odpadech výslovně nevztahuje, nebo
 - stanovit závazné orientační cíle opětovného použití pro rok 2040, jak je stanoveno v čl. 29 odst. 1 druhém pododstavci, čl. 29 odst. 5 a čl. 29 odst. 6.

28. Vnitrostátní výjimky ze systémů zálohování a zpětného odběru

Právní ustanovení:

Ustanovení čl. 3 odst. 1 bod 62 definuje „systém zálohování a zpětného odběru“ jako „systém, v jehož rámci je konečnému uživateli při koupi baleného nebo plněného výrobku zahrnutého do tohoto systému účtována záloha, která je vyplacena zpět při vrácení zálohovaného obalu prostřednictvím některého ze sběrných míst, které za tímto účelem schválily vnitrostátní orgány“.

Podle čl. 50 odst. 1 „[čl.]enské státy do 1. ledna 2029 přijmou nezbytná opatření, kterými každoročně zajistí tříděný sběr alespoň 90 % hmotnosti následujících obalových formátů poprvé dodaných na trh daného členského státu v příslušném kalendářním roce:

- a) plastových nápojových lahví na jedno použití o objemu až tři litry a
- b) kovových nádob na nápoje na jedno použití o objemu až tři litry.“

V čl. 50 odst. 2 se stanoví, že „[z]a účelem dosažení cílů stanovených v odstavci 1 přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly zavedeny systémy zálohování a zpětného odběru pro příslušné obalové formáty uvedené v odstavci 1 a aby byla v místě prodeje vybírána záloha“.

Ustanovení čl. 50 odst. 5 nabízí členským státům možnost udělení výjimky z povinnosti uvedené v odstavci 2 za následujících podmínek:

- „a) úroveň tříděného sběru příslušného obalového formátu podle článku 48 oznámená Komisi podle čl. 56 odst. 1 písm. c) představuje nejméně 80 % hmotnosti dotčených obalů poprvé dodaných na území daného členského státu v kalendářním roce 2026; a
- b) do 1. ledna 2028 oznámí členský stát Komisi žádost o výjimku a předloží plán provádění, v němž uvede strategii s konkrétními opatřeními včetně jejich harmonogramu, která zajišťují dosažení úrovně tříděného sběru 90 % hmotnosti obalů uvedených v odstavci 1.“

Výklad Komise:

Nařízení o obalech a obalových odpadech nestanovuje mírnější podmínky pro maloobchodníky v příhraničních oblastech. Naopak ukládá přeshraničním podnikům konkrétní povinnosti ⁽³²⁾, aby se zabránilo obcházení, které by mohlo narušit cíle a požadavky systému zálohování a zpětného odběru.

⁽³¹⁾ Viz čl. 43 odst. 7, který stanoví: „Členské státy mohou pro účely odstavce 5 zavést opatření k předcházení vzniku obalových odpadů, která jdou nad rámec minimálních cílů stanovených v odstavci 1, přičemž musí jednat v souladu s tímto nařízením.“

⁽³²⁾ Ustanovení čl. 50 odst. 11 stanoví: „Členské státy do 1. ledna 2029 zajistí, aby od okamžiku vstupu tohoto nařízení v platnost alespoň systémy zálohování a zpětného odběru zřízené podle odstavce 2 tohoto článku splňovaly minimální požadavky uvedené v příloze X“.

[...]

Do 1. ledna 2038 Komise ve spolupráci s členskými státy posoudí provádění tohoto článku a určí, jak maximalizovat interoperabilitu systémů zálohování a zpětného odběru.“

Příloha X stanoví: „Členské státy s regiony, v nichž ve velkém měřítku probíhá přeshraniční obchod, zajistí, aby systémy zálohování a zpětného odběru umožňovaly sběr obalů ze systémů zálohování a zpětného odběru jiných členských států na určených sběrných místech, a vynasnaží se umožnit vrácení zálohy, která byla konečnému uživateli při koupi obalu účtována.“

Možnost udělení výjimky členským státům podle čl. 50 odst. 5 nařízení o obalech a obalových odpadech se týká funkčních, nikoli zeměpisných kritérií a stejně jako všechny výjimky musí být vykládána restriktivně.

Obě podmínky, tj. zálohování a zavedení systému zálohování a zpětného odběru, jsou kumulativní, protože zálohování bez existence systému zálohování a zpětného odběru není možné. To je zdůrazněno v definici systémů zálohování a zpětného odběru. V důsledku toho může být konečný distributor osvobozen od povinnosti vybírat zálohu pouze v případě, že členský stát jako celek získal výjimku ze zavedení systému zálohování a zpětného odběru. Jinými slovy, konečný distributor nemůže být zproštěn povinnosti vybírat zálohu, pokud členský stát, ve kterém se nachází, má systém zálohování a zpětného odběru, a je tedy povinen vybírat zálohu od spotřebitelů z jiných členských států.

29. Minimální požadavky na stávající systémy zálohování a zpětného odběru

Právní ustanovení:

Podle čl. 50 odst. 11 nařízení o obalech a obalových odpadech členské státy do 1. ledna 2029 zajistí, aby minimální požadavky uvedené v příloze X splňovaly alespoň systémy zálohování a zpětného odběru pro plastové nápojové lahve na jedno použití a kovové nádoby na nápoje na jedno použití.

V čl. 50 odst. 11 se rovněž uvádí, že minimální požadavky uvedené v příloze X se nevztahují na systémy zálohování a zpětného odběru zřízené před vstupem nařízení o obalech a obalových odpadech v platnost, které do 1. ledna 2029 dosáhnou 90 % cíle stanoveného v čl. 50 odst. 1. Členské státy se však vynasnaží, aby stávající systémy zálohování a zpětného odběru při prvním přezkumu splňovaly minimální požadavky uvedené v příloze X. Pokud nebude do 1. ledna 2029 cíle 90 % dosaženo, musí stávající systémy zálohování a zpětného odběru pro obaly na jedno použití splnit minimální požadavky uvedené v příloze X nejpozději do 1. ledna 2035.

145. bod odůvodnění vysvětluje, že minimální požadavky v příloze X pomohou zajistit větší jednotnost a vyšší míru zpětného odběru v členských státech. Byly stanoveny na základě názorů zúčastněných stran, odborné analýzy a postupů, které se osvědčily u stávajících systémů zálohování a zpětného odběru.

Výklad Komise:

Přezkumem stávajících systémů zálohování a zpětného odběru je třeba rozumět jakékoli regulační opatření zavedené prostřednictvím právních předpisů, které ukládá podstatnou změnu systémů zálohování a zpětného odběru.

Minimální požadavky mohou pomoci posílit environmentální výkonnost systému zálohování a zpětného odběru, zejména úroveň sběru. Do 1. ledna 2029 členské státy při přezkumu systému zálohování a zpětného odběru posoudí, zda lze očekávat, že systém zálohování a zpětného odběru splní 90 % cíle pro tříděný sběr stanovený v čl. 50 odst. 2. Pokud systém zálohování a zpětného odběru dosahuje úrovně tříděného sběru alespoň 90 %, nemusí splňovat minimální požadavky. Pokud tomu tak není, měl by členský stát posoudit, zda systém zálohování a zpětného odběru splňuje minimální požadavky uvedené v příloze X. Po 1. lednu 2029 musí systém zálohování a zpětného odběru pro nápojové obaly na jedno použití, které nesplňují povinnosti tříděného sběru, splnit minimální požadavky do 1. ledna 2035.

30. Přijímání zálohovaných nádob na nápoje maloobchodníky

Právní ustanovení:

Podle písm. l) přílohy X „členské státy zajistí, aby koneční distributoři měli povinnost přijímat zálohované obaly z obalového materiálu a ve formátu, který distribuují, a vyplácet konečným uživatelům zálohy při vrácení zálohovaných obalů, pokud koneční uživatelé nemají po použití zálohovaného obalu stejně dostupné prostředky pro vyplacení zálohy prostřednictvím jednoho ze sběrných kanálů, které u potravinových obalů zajišťují recyklaci v potravinové jakostní třídě a které jsou za tímto účelem schváleny vnitrostátními orgány. Tato povinnost neplatí, pokud prodejní plocha neumožňuje konečným uživatelům zálohované obaly vracet. Koneční distributoři však budou muset vždy akceptovat vrácení prázdného obalu výrobků, které prodávají“.

V čl. 50 odst. 11 se stanoví, že „[č]lenské státy do 1. ledna 2029 zajistí, aby od okamžiku vstupu tohoto nařízení v platnost alespoň systémy zálohování a zpětného odběru zřízené podle odstavce 2 tohoto článku splňovaly minimální požadavky uvedené v příloze X. Minimální požadavky uvedené v příloze X se nevztahují na systémy zálohování a zpětného odběru zřízené před vstupem tohoto nařízení v platnost, které do 1. ledna 2029 dosáhnou 90 % cíle uvedeného v odstavci 1 tohoto článku. Členské státy se vynasnaží při prvním přezkumu zajistit, aby stávající systémy zálohování a zpětného odběru pro obaly na jedno použití splňovaly minimální požadavky uvedené v příloze X. Není-li 90 % cíle dosaženo do 1. ledna 2029, splní stávající systémy zálohování a zpětného odběru pro obaly na jedno použití minimální požadavky uvedené v příloze X nejpozději do 1. ledna 2035.“

Výklad Komise:

Podle minimálních požadavků na systémy zálohování a zpětného odběru uvedených v příloze X musí koneční distributoři přijímat prázdné obaly výrobků, které prodávají, a vyplácet zálohu. Tato povinnost platí i bez dokladu o koupi.

Členské státy musí dále zajistit, aby koneční distributoři byli povinni přijímat všechny zálohované obaly ze stejného obalového materiálu a ve stejném formátu, které prodávají, a vyplácet zálohy konečným uživatelům. Povinnost vyplácet zálohu neplatí, pokud prodejní plocha konečného distributora neumožňuje konečnému distributorovi akceptovat vrácení zálohovaných obalů nebo pokud mají koneční uživatelé stejně dostupné prostředky pro vyplacení zálohy prostřednictvím jiného zavedeného a stejně dostupného sběrného kanálu pro nápojové obaly na jedno použití, který je k tomuto účelu schválen. Členské státy musí stanovit způsob, jakým se tyto výjimky uplatňují.

Požadavky uvedené v příloze X se použijí pouze na systém zálohování a zpětného odběru zřízený po 11. únoru 2025 nebo v případě, že systém zálohování a zpětného odběru do 1. ledna 2029 nedosáhne 90 % cíle pro tříděný sběr. Povinnosti zpětného odběru stanovené v nařízení o obalech a obalových odpadech se proto netýkají systému zálohování a zpětného odběru, který nemusí splňovat minimální požadavky.

31. Zpracování obalů sebraných v rámci tříděného sběru určených k recyklaci po skončení životnosti

Právní ustanovení:

Podle čl. 48 odst. 1 „[č]lenské státy zajistí zřízení systémů a infrastruktur umožňujících zpětný odběr a tříděný sběr všech obalových odpadů od konečných uživatelů a usnadnění jejich přípravy k opětovnému použití a vysoce kvalitní recyklaci. Obaly, které splňují kritéria designu pro recyklaci stanovená v aktech v přenesené pravomoci přijatých podle čl. 6 odst. 4 tohoto nařízení, se sbírají za účelem recyklace. Spalování a skládkování takových obalů je zakázáno, s výjimkou odpadu vzniklého následným zpracováním obalových odpadů sebraných v rámci tříděného sběru, u nichž recyklace není proveditelná nebo nepřináší nejlepší výsledek z hlediska životního prostředí.“

V čl. 48 odst. 2 se stanoví, že „[s] cílem podpořit vysoce kvalitní recyklaci členské státy zajistí, aby byly vybudovány komplexní systémy a infrastruktury pro sběr a třídění, které usnadní recyklaci a zajistí dostupnost plastových vstupních surovin pro recyklaci“.

V čl. 48 odst. 3 se stanoví, že „[č]lenské státy se mohou u některých formátů odpadu odchýlit od povinnosti zpětného odběru a tříděného sběru odpadů uvedené v odstavci 1 tohoto článku pod podmínkou, že společný sběr složek obalových odpadů, nebo sběr obalových odpadů nebo složek těchto obalových odpadů společně s jinými odpady nemají vliv na možnost, aby u těchto obalů nebo složek obalových odpadů byla uplatněna příprava k opětovnému použití, recyklace nebo jiné způsoby využití, a že jsou při uvedených způsobech využití získány výstupy srovnatelné kvality, jaké je dosaženo v případě tříděného sběru“.

Článek 49: „Členské státy stanoví do 1. ledna 2029 cíle pro povinný sběr a nezbytná opatření k zajištění toho, aby sběr materiálů uvedených v článku 52 byl v souladu s cíli v oblasti recyklace stanovenými v uvedeném článku a s cíli pro povinný obsah recyklovaného materiálu stanovenými v článku 7.“

Výklad Komise:

Podle čl. 48 odst. 1 nařízení o obalech a obalových odpadech není povoleno spalování a skládkování obalů, které splňují kritéria designu pro recyklaci obalů podle článku 6. Vzhledem k tomu, že kritéria designu pro recyklaci obalů budou stanovena v aktech v přenesené pravomoci uvedených v čl. 6 odst. 4 do 1. ledna 2028 a budou se uplatňovat o dva roky později, zákaz vstoupí v platnost od 1. ledna 2030.

Obaly obsahující formáty a materiály, které jsou vyjmuty z kritérií designu pro recyklaci obalů, jsou rovněž vyjmuty ze zákazu spalování a skládkování. Výjimky se týkají obalových materiálů, jako je lehké dřevo, korek, textil, guma, keramika, porcelán nebo vosk. Existují rovněž výjimky pro některé druhy obalů, jako jsou zdravotnické prostředky a přeprava nebezpečného zboží. Obaly, na které se vztahuje výjimka, mohou být sbírány se zbytkovým odpadem a spalovány nebo skládkovány. Všechny ostatní obaly, které budou muset splňovat kritéria designu pro recyklaci, budou muset být sbírány v rámci tříděného sběru a v zásadě recyklovány.

Obaly umožňující recyklaci nebude povoleno spalovat nebo skládkovat, když se stanou odpadem, s výjimkou obalových odpadů, které se sbírají v rámci tříděného sběru a jsou vytrženy a zpracovány, ale jejichž recyklace není proveditelná nebo nepřináší nejlepší výsledek z hlediska životního prostředí, jak je uvedeno v čl. 48 odst. 1.

Členské státy mohou rozhodnout, že obalový odpad, který se nesbírá v rámci tříděného sběru, jak je popsáno výše, bude před energetickým využitím vytržěn, aby se odstranily obaly umožňující recyklaci (čl. 48 odst. 4 nařízení o obalech a obalových odpadech).

Ustanovení čl. 48 odst. 3 umožňuje odchylku od požadavků na tříděný sběr, pokud zaprvé takový sběr nemá vliv na možnost recyklace obalových odpadů nebo jejich složek a pokud zadruhé je získán výsledný recyklovaný materiál srovnatelné kvality, jaké by bylo dosaženo v případě tříděného sběru. I při uplatnění této odchylky se zákaz spalování a skládkování nadále vztahuje na obalové odpady sebrané smíšením toků obalových odpadů.

Členské státy jsou povinny zajistit, aby byly zřízeny dostatečné systémy a infrastruktura pro tříděný sběr všech obalových odpadů. Aby byl sběr obalových odpadů v souladu se závaznými cíli v oblasti recyklace a požadavky na recyklovaný obsah, musí členské státy do 1. ledna 2029 stanovit rovněž cíle pro povinný sběr.

32. Tříděný sběr zálohovaných obalů v roce 2026 a povinnost zřídit do roku 2029 systém zálohování a zpětného odběru

Právní ustanovení:

V čl. 50 odst. 1 se stanoví, že „[č]lenské státy do 1. ledna 2029 přijmou nezbytná opatření, kterými každoročně zajistí tříděný sběr alespoň 90 % hmotnosti následujících obalových formátů poprvé dodaných na trh daného členského státu v příslušném kalendářním roce: a) plastových nápojových lahví na jedno použití o objemu až tři litry a b) kovových nádob na nápoje na jedno použití o objemu až tři litry.“

V čl. 50 odst. 2 se stanoví, že „[z]a účelem dosažení cílů stanovených v odstavci 1 přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly zavedeny systémy zálohování a zpětného odběru pro příslušné obalové formáty uvedené v odstavci 1 a aby byla v místě prodeje vybírána záloha“.

V čl. 50 odst. 5 se stanoví, že „[č]lenským státům může být udělena výjimka z povinnosti podle odstavce 2, pokud:

- a) úroveň tříděného sběru příslušného obalového formátu podle článku 48 oznámená Komisi podle čl. 56 odst. 1 písm. c) představuje nejméně 80 % hmotnosti dotčených obalů poprvé dodaných na území daného členského státu v kalendářním roce 2026; a
- b) do 1. ledna 2028 oznámí členský stát Komisi žádost o výjimku a předloží plán provádění, v němž uvede strategii s konkrétními opatřeními včetně jejich harmonogramu, která zajišťují dosažení úrovně tříděného sběru 90 % hmotnosti obalů uvedených v odstavci 1.

Dále se stanoví, že pro účely písmene a), pokud nebyly údaje o úrovni tříděného sběru příslušného obalového formátu dosud Komisi oznámeny, poskytne členský stát odůvodněné vysvětlení, jakým jiným způsobem jsou splněny podmínky pro výjimku stanovené v tomto odstavci. Odůvodněné vysvětlení musí vycházet z ověřených vnitrostátních údajů a obsahovat popis zavedených opatření.“

Výklad Komise:

Členské státy musí do 1. ledna 2029 zajistit, aby 90 % plastových lahví a kovových nádob na jedno použití, jak je uvedeno v čl. 50 odst. 1, bylo sebráno v rámci tříděného sběru. Pro dosažení těchto cílů pro sběr by členské státy měly zajistit, aby zavedly systém zálohování a zpětného odběru pro příslušné obalové formáty, který bude plně funkční do 1. ledna 2029, ledaže by členský stát požádal o výjimku do 1. ledna 2028 a dostal kladnou odpověď nebo nedostal žádnou odpověď do tří měsíců od obdržení plánu provádění.

Pokud členské státy splňují kumulativní požadavky pro osvobození od povinnosti zřídit systém zálohování a zpětného odběru stanovené v čl. 50 odst. 5, mohou být osvobozeny od povinnosti zřídit systém zálohování a zpětného odběru. Pokud chce členský stát tuto výjimku využít, musí v kalendářním roce 2026 sebrat v rámci tříděného sběru 80 % plastových lahví a kovových obalů na jedno použití dodaných na území tohoto členského státu. Tato skutečnost musí být Evropské komisi oznámena nejpozději do 1. července 2028. Tyto údaje by vycházely z odhadovaných úrovní sběru, členské státy by však měly zahrnout dostupné údaje o sběru plastových lahví na jedno použití, jak to vyžaduje směrnice o plastech na jedno použití. Pokud členský stát nesplní cíl pro sběr ve výši 80 %, výjimka se na něj nevztahuje. Podle nařízení o obalech a obalových odpadech musí členský stát rovněž předložit plán provádění plán nejpozději do 1. ledna 2028. Komise má za to, že možnost udělení výjimky je třeba považovat za „jednorázovou možnost“. Pokud členský stát nepožádá o výjimku v souladu s ustanoveními a lhůtami stanovenými v článku 50, musí zřídit systém zálohování a zpětného odběru.

Pokud byla členskému státu udělena výjimka a v rámci tříděného sběru nedosáhne sběru 90 % nápojových obalů na jedno použití po dobu tří po sobě jdoucích let, výjimka se již nepoužije, jak je uvedeno v čl. 50 odst. 7 nařízení o obalech a obalových odpadech. Členský stát poté zřídit systém zálohování a zpětného odběru do 1. ledna druhého kalendářního roku následujícího po roce, v němž Komise tomuto členskému státu oznámila, že výjimka se již nepoužije.

33. Cíl členských států pro sběr plastových nápojových lahví na jedno použití a kovových nápojových plechovek ve výši 90 % a příspěvek regionálních systémů zálohování a zpětného odběru**Právní ustanovení:**

V čl. 50 odst. 1 se stanoví, že „[č]lenské státy do 1. ledna 2029 přijmou nezbytná opatření, kterými každoročně zajistí tříděný sběr alespoň 90 % hmotnosti následujících obalových formátů poprvé dodaných na trh daného členského státu v příslušném kalendářním roce: a) plastových nápojových lahví na jedno použití o objemu až tři litry a b) kovových nádob na nápoje na jedno použití o objemu až tři litry.“

V čl. 50 odst. 2 se stanoví, že „[z]a účelem dosažení cílů stanovených v odstavci 1 přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly zavedeny systémy zálohování a zpětného odběru pro příslušné obalové formáty uvedené v odstavci 1 a aby byla v místě prodeje vybírána záloha“.

Výklad Komise:

Cíle ve výši 90 % pro tříděný sběr plastových nápojových lahví na jedno použití a kovových nádob na nápoje na jedno použití uvedený v čl. 50 odst. 1 se vztahuje na členský stát jako celek a vychází z množství těchto obalových formátů, které jsou na území členského státu dodány za rok.

Všechny plastové lahve na jedno použití a kovové nádoby na nápoje na jedno použití, s výjimkou těch, které jsou z této povinnosti výslovně vyňaty podle čl. 50 odst. 4, musí být součástí systému zálohování a zpětného odběru. Členské státy musí zajistit, aby se tříděný sběr pro tyto obalové formáty vztahoval na celé jejich území, mohou však zavést systémy zálohování a zpětného odběru na nižší než celostátní úrovni, aby zohlednily příslušné vnitrostátní správní jednotky a zámořská území.